

Granskning av särskilda satsningar - utsatta områden

Internrevisionen – Ola Hultquist, Carl Ygge

2018-06-07

Granskning av särskilda satsningar - utsatta områden

INNEHÅLL

1	SAMMANFATTNING	3
2	INLEDNING	6
2.1	Bakgrund.....	6
2.2	Syfte	6
2.3	Omfattning och avgränsning	6
2.4	Metod och tillvägagångssätt	7
2.5	Bedömningsgrunder.....	7
3	ORGANISATION OCH BEMANNING	8
3.1	Resurser	8
3.2	Lokal organisation	11
3.3	Kommunpolis och områdespolis	12
4	LEDNING, STYRNING OCH UPPFÖLJNING	15
4.1	Nationell styrning.....	15
4.2	Regional och lokal styrning	17
4.3	Metodstöd	18
4.4	Uppföljning.....	20
5	VERKSAMHETEN I SÄRSKILT UTSATTA OMRÅDEN	21
5.1	Samverkan med andra samhällsaktörer, kommun	21
5.2	Underrättelseverksamhet.....	22
5.3	Utredningsverksamhet	24
5.4	Kompetensförsörjning.....	26
5.5	Utrustning m.m.	27
5.6	Arbetsmiljö	27
6	SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	29

Bilagor

Beslutsprotokoll RPC

Sammanställning av inkomna svar

1 Sammanfattning

Internrevisionen har i enlighet med revisionsplanen granskat polisens interna styrning och kontroll vad gäller arbetet i de utsatta områdena. Granskningen har omfattat de områden som anses särskilt utsatta och i huvudsak fokuserat på polisens arbete och åtgärder där polisen har möjligheter att påverka. Besök har genomförts i samtliga regioner med särskilt utsatta områden enligt rapport från 2015. Intervjuer har gjorts med chefer och medarbetare i olika befattningar, dels på regional nivå och dels på lokal nivå. Styr-dokument i form av handlingsplaner, rapporter, metodstöd etc. har granskats.

Internrevisionen anser att den interna styrningen och kontrollen behöver förbättras för att säkerställa att arbetet i utsatta områden är effektivt och ändamålsenligt. Internrevisionens bedömning av respektive delområde följer nedan:

Resurser

Det är oklart huruvida resurser verkligen har tillförts de särskilt utsatta områdena. Upplevelsen i den yttre verksamheten är att så inte är fallet. Situationen i de utsatta områdena är särskilt besvärlig och med hänsyn till ambitionen att vända utvecklingen i dessa områden är det mycket allvarligt om inga bestående extra resurser tillförs.

Lokal organisation

Det är en utbredd uppfattning att verksamheten i de prioriterade områdena ska bedrivas inom den normala linjeverksamheten, långsiktigt och uthålligt med tydlig prioritering.

Kommunpolis och områdespolis

Internrevisionen anser att det är en brist att områdespoliserna inte fullt ut ges förutsättningar att arbeta i enlighet med uppdragsbeskrivning för områdespolis samt att det saknas särskild utbildning för områdespolis.

Nationell styrning

Verksamheten i de särskilt utsatta områdena bedrivs i allt väsentligt på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, även om den nationella styrningen är översiktlig. Myndigheten ställer på central nivå specifika krav på hur polisverksamheten ska dimensioneras och bedrivas på lokal nivå och internrevisionen anser att tydliga direktiv och förutsättningar behöver ges för resurstilldelning och kompetensutveckling. Detta bör ske genom att berörda stödavdelningar tar initiativ till relevanta åtgärder utifrån sina respektive processansvar.

Regional och lokal styrning

Regionerna förutsätts utifrån sitt territoriella ansvar hantera verksamheten utan direktiv avseende prioritering av verksamhet eller resurstillskott. Att detta är förenat med stora svårigheter bekräftas av det faktum att samtliga särskilt utsatta områden de facto inte prioriteras på regional/lokal nivå. Internrevisionen anser att det så långt möjligt bör säkerställas att verksamheten i de särskilt utsatta områdena bedrivs i enlighet med de specifika krav som ställs i det strategiska initiativet.

Metodstöd

Framtaget metodstöd används inte i full utsträckning som det är tänkt och beslutat. Det finns olika uppfattningar om metodstödet användbarhet, vilket leder till att det används

olika och tillämpas i olika omfattning. Internrevisionen anser att det finns behov av kompetensutveckling inom metodstödet och att arbetet med metodstödet ska följas upp.

Uppföljning

Det saknas en enhetlig och systematisk uppföljning av verksamheten och utvecklingen i de utsatta områdena.

Samverkan med andra samhällsaktörer

Internrevisionens uppfattning är att samverkan med kommunerna utifrån polisens perspektiv är väl fungerande och att det finns ett gemensamt behov att vända utvecklingen i de utsatta områdena. Polisen bör ha ett enhetligt synsätt på ansvar och roller.

Underrättelseverksamhet

Underrättelseverksamheten fungerar bra på vissa håll och mindre bra på andra. Internrevisionen anser att det finns möjligheter att förbättra verksamheten och skapa större enhetlighet.

Utredningsverksamhet

Den polisverksamhet som bedrivs i de särskilt utsatta områdena ställer ur ett metodperspektiv inga specifika krav på den brottsutredande verksamheten. De krav som internrevisionen bedömer inte är tillgodosedda handlar främst om obalans mellan resurser i yttre verksamhet i förhållande till utredningsverksamhet.

Kompetensförsörjning

Frågan om kompetensförsörjning är komplex och hänger samman med mycket annat. Resursbehoven är generellt stora och många har vittnat om svårigheter att få poliser att söka sig till lokalpolisområdena, i synnerhet de utsatta eller särskilt utsatta områdena. Det finns behov av en långsiktig planering men även kortsiktiga utbildningsinsatser.

Utrustning

Polisen har en god uppfattning om behov av utrustning, vilka framgångsfaktorer som finns, vilken utrustning och vilka regler osv. som är nödvändiga för ett framgångsrikt polisarbete.

Arbetsmiljö

Internrevisionens anser att mer kan göras för att åstadkomma en tryggare arbetsmiljö för personalen. Genomtänkta åtgärder skulle kunna underlätta rekrytering och förbättra möjligheterna att behålla personal som arbetar i de särskilt utsatta områdena.

Rekommendationer

I rapporten lämnas elva rekommendationer. Dessa är graderade enligt internrevisionens modell för bedömning av brister (se avsnitt 2.5 bedömningsgrunder).

	Antal
 Mycket väsentlig brist	2
 Väsentlig brist	9
 Mindre väsentlig brist	0

Av de svar som lämnats av verksamheten framgår att åtgärder har vidtagits eller pågår när det gäller fler av internrevisionens rekommendationer. För dessa rekommendationer anser internrevisionen inte att behov finns av ytterligare beslut om åtgärder.

2 Inledning

Internrevisionen har i enlighet med revisionsplanen för 2016-17 granskat polisens interna styrning och kontroll vad gäller arbetet i de utsatta områdena. Granskningen har omfattat de områden som anses särskilt utsatta.

2.1 Bakgrund

År 2015 fanns det enligt Noa Und¹ 53 områden i Sverige som i olika grad var utsatta både för allvarlig brottslighet och ur ett socioekonomiskt perspektiv. Av dessa områden ansågs 15 vara särskilt utsatta.

Under sommaren 2017 presenterade Noa en uppdaterad underrättelserapport med en lägesbild av landet och vilka områden som ses som riskområden, utsatta områden respektive särskilt utsatta områden. I rapporten omnämns 6 områden som riskområden, 33 som utsatta områden och 23 som särskilt utsatta områden. Det framgår också av rapporten att den ska följas av ett inriktningsbeslut som beskriver hur polisen ska prioritera och stärka närvaron i de aktuella områdena samt ett antal övriga åtgärder.

Polisens arbete ställer krav på uthållighet, resursallokering, närvaro och samverkansförmåga. I många sammanhang har framförts att polisen inte ensam kan påverka utvecklingen i dessa områden, utan att det krävs en bred samhällsinsats. För att komma tillrätta med problemen och vända utvecklingen anses även politiska åtgärder vara nödvändiga.

2.2 Syfte

Syftet med internrevisionens granskning har varit att bedöma om polisens interna styrning och kontroll för arbetet i utsatta områden är effektivt och ändamålsenligt.

Målet med granskningen är, med utgångspunkt i 3 § myndighetsförordningen att se till att verksamheten bedrivs effektivt, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Fyra revisionsfrågor har formulerats:

- Är behovet av styrning klargjort?
- Är styrning och uppföljning av arbetet i de särskilt utsatta områdena tillräckligt tydlig?
- Finns förutsättningar (resurser m.m.) för ett framgångsrikt arbete i de särskilt utsatta områdena?
- Bedrivs polisarbetet i de särskilt utsatta områdena på ett ändamålsenligt sätt? (Koppling till framtaget metodstöd).

2.3 Omfattning och avgränsning

Enligt Noas rapport 2015 finns 53 utpekade områden varav 15 anses som särskilt utsatta. Internrevisionens granskning omfattar de särskilt utsatta områdena. Inriktning i form av besök och intervjuer har gjorts med urval från de regioner där särskilt utsatta

¹ Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen – underrättelseenheten.

områden finns. Generella slutsatser har dragits så långt möjligt av iakttagelser utifrån detta urval.

Fokus i granskningen har i huvudsak varit satsningen inom polisen, polisens arbete och åtgärder där polisen har möjligheter att påverka. Den verksamhet som sker inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet, med underrättelsecenter, samverkansråd och aktionsgrupper, omfattas inte särskilt i granskningen.

2.4 Metod och tillvägagångssätt

Intervjuer, i huvudsak individuella, har gjorts med chefer och medarbetare i olika befattningar.

Styrdokument i form av handlingsplaner, rapporter, metodstöd etc. har granskats. Granskningen har omfattat samtliga regioner där särskilt utsatta områden finns enligt Noas rapport. Inom dessa regioner har ett urval skett för att fånga olika lokala problembilder. Avsikten med urvalet har varit att få en så bred bild som möjligt av problem, planer och verksamhet.

Besök har genomförts i följande polisregioner, dels på regional nivå och dels lokalt i utvalda lokalpolisområden:

- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen
- Region Öst

Granskningen har utförts under perioden juni-september 2017 av internrevisorerna Ola Hultquist och Carl Ygge. Stellan Söderman (Noa) och Sven Albin (tidigare polisregion Väst) har deltagit som sakkunniga.

Sakgranskning av rapporten har skett under perioden 2017-11-24 – 2017-12-14. Häfter har processen fortskridit med inhämtande av åtgärdsförslag från verksamhetsansvariga, beslut etc.

Svar med förslag på åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendationer har lämnats av region Stockholm, region Väst, region Syd, region Öst, region Bergslagen, region Mitt, nationella operativa avdelningen och HR-avdelningen. I rapporten anges en sammanfattning av planerade åtgärder och rekommendation till beslut. Svaren i sin helhet har sammanställts i bilaga, sammanställning av inkomna svar. Av flera svar framgår att åtgärder har vidtagits eller pågår och att behov inte finns av beslut om ytterligare åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation.

2.5 Bedömningsgrunder

Internrevisionens iakttagelser, bedömningar och grunder för lämnade rekommendationer framgår av den löpande texten i rapporten. För respektive rekommendation har internrevisionen bedömt bristen vid tidpunkten för granskningen. Internrevisionens bedömning följer nedanstående mall.

Bedömning	Beskrivning
Röd - Mycket väsentlig brist	Brist som allvarligt påverkar Polismyndighetens måluppfyllelse enligt instruktion eller regleringsbrev och/eller medför stora negativa konsekvenser för Polismyndighetens verksamhet och/eller innebär att Polismyndigheten inte uppfyller myndighetsförordningens krav på effektivitet, lagenlighet, redovisning och hushållning.
Orange - Väsentlig brist	Brist som påverkar den granskade verksamheten så att uppställda mål inte nås och/eller medför betydande negativa konsekvenser för verksamheten.
Gul - Mindre väsentlig brist	Brist som inte påverkar den granskade verksamhetens måluppfyllelse men som medför negativa konsekvenser för verksamheten.

3 Organisation och bemanning

I Polismyndighetens verksamhetsplan för 2017-2018 anges att arbetet ska fortsätta med att stärka förmågan vid lokalpolisområdena. De områden som präglas av stor otrygghet ska prioriteras särskilt.

I Noas rapport i juni 2017² listas 6 riskområden³, 32 utsatta områden och 23 särskilt utsatta områden. Syftet med rapporten är bland annat att få en samlad nationell lägesbild över utsatta områden för att därefter kunna möjliggöra prioritering av polisens resurser.

Internrevisionen har i detta avsnitt fokuserat på frågor om personalresurser, bemanning, ansvar och roller. Som nämnts i tidigare avsnitt har granskningen inte omfattat den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet.

3.1 Resurser

Polisens nya organisation trädde ikraft 1 januari 2015 med bl.a. målet att skapa en lokalpolis närmare medborgarna. I många sammanhang, t.ex. i Noas rapport, har påtalats att Polismyndigheten har tilldelat de utsatta områdena ytterligare resurser.

Iakttagelser

Belastningsmodellen har kompletterats med utsatta områden som prioriteringsgrund efter uppdrag av den nationella strategiska ledningsgruppen. Vid möte med representanter från HR-avdelningen förklarades att regioner med utsatta områden har tilldelats ytterligare resurser i samband med den senaste aspirantfördelningen. Den modell som

² Utsatta områden – Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen. Nationella operativa avdelningen / underrättelseenheten, juni 2017.

³ I rapporten beskrivs vad som kännetecknar ett riskområde, utsatta områden respektive särskilt utsatta områden. För internrevisionens granskning har definitioner eller gränsdragningar i detta avseende varit ovidkommande, förutom vad gäller urval för besök.

används vid aspirantfördelningen avser fördelning på regionnivå. Fördelningen avseende bemanning inom regionen beslutas på regionnivå.

Vid flera av de intervjuer som internrevisionen genomfört i regionerna har sagts att inga särskilda resurser har tillförts, utan prioriteringar till lokalpolisområden har skett efter omfördelning lokalt.

I samtliga besökta lokalpolisområden är upplevelsen att inga märkbara och bestående ytterligare personella resurser har erhållits med anledning av de utsatta områdena. Några personer har framfört att ökning av personal kanske har skett men att dessa oftast efter kort tid gått vidare till andra uppgifter. Det har påtalats att resurser omfördelas vid behov och att områdespoliser tas i anspråk för IGV och kommenderingar m.m. Upplevelsen är att inget nettotillskott av personal har skett i de särskilt prioriterade områdena.

Resursläget upplevs generellt som besvärligt, även om det uttrycks på olika sätt. Vid intervjuer har återkommande sagts att den uttalade prioriteringen är tydlig, såtillvida att verksamheten i de utsatta områdena ska prioriteras. Det har också förklarats, kanske som en följd av denna prioritering, att man i alla fall inte tappat resurser, vilket är fallet på många andra håll inom myndigheten. En risk som påtalats är att resurser istället för att föras till lokalpolisområden dras från lokalpolisområden till region-, polisområdes- eller nationell nivå. Anställda rör sig uppåt i hierarkin mot en högre organisatorisk nivå, inte sällan ifrån kärnverksamheten, ofta som ett led i karriären.

I ett lokalpolisområde förklarades att en riktad insats också pågår inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Detta har inneburit att även den regionala aktionsgruppen⁴ har engagerats och insatsen beskrevs som mycket framgångsrik.

Bedömning

Internrevisionen har konstaterat att det av flera anledningar finns en generell resursbrist. Denna bild bekräftar inte minst av den allmänna debatten, där det bl.a. pekas på en ökande befolkning och en allt grövre brottslighet samtidigt som de polisiära resurserna minskar och polisen tvingas till allt hårdare prioriteringar. Situationen i de utsatta områdena är särskilt besvärlig och med hänsyn till ambitionen att vända utvecklingen i dessa områden är det mycket allvarligt om inga extra resurser tillförs. Det är också självklart att resurstillskott måste bestå under lång tid.

Internrevisionen har utan framgång försökt att med siffror klargöra vad satsningen personalmässigt har inneburit för de utsatta områdena. Tillgänglig personalstatistik följer dock organisationen medan de utsatta områdena inte motsvarar någon organisatorisk nivå inom Polismyndigheten, utan ingår som en del i ett lokalpolisområde. Detta innebär att personalförändringar specifikt i de utsatta eller särskilt utsatta områdena inte kan utläsas av befintlig statistik.

⁴ De regionalt placerade aktionsgrupperna är en del i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Denna resurs tas i anspråk efter beslut av Operativa rådet som består av operativa chefer från samverkansmyndigheterna.

Internrevisionens bedömning är att det är oklart huruvida ytterligare resurser verkligen har tillförts de särskilt utsatta områdena. Även om flera lokalpolisområden har tillförts resurser och om verksamheten i de utsatta områdena bedrivs med särskild prioritering är upplevelsen i den yttre verksamheten att inga bestående personella resurser har tillförts och att satsningen i de utsatta områdena inte innebär eller har inneburit någon kraftsamling.

Rekommendationer

Röd – Mycket väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

rutiner med samordning skapas i regionerna som tillförsäkrar att de polisära totalresurserna, inklusive aktionsgrupperna, används på ett effektivt sätt. För att åstadkomma resultat i de utsatta områdena är det nödvändigt att bestående resurser verkligen tillförs verksamheten.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att resurserna inte används på ett optimalt sätt och att problemen i de utsatta områdena består eller till och med förvärras. Detta kan medföra stora negativa konsekvenser för Polismyndighetens verksamhet och/eller innebära att Polismyndigheten inte uppfyller myndighetsförordningens krav på effektivitet och hushållning med medel.

Svar lämnat av:

- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Öst
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)

Av de svar som lämnats framgår att regionerna delar internrevisionens bedömning och att åtgärder har vidtagits och att arbete även pågår i olika avseenden. Rutiner och åtgärder anpassas till de regionala och lokala förutsättningar som finns. Förväntade resurstillskott kommer att öka möjligheterna till relevanta åtgärder.

Utöver det arbete som pågår finns inga behov av ytterligare åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation.

3.2 Lokal organisation

Lokalt inom Polismyndigheten finns olika modeller, satsningar, samverkansinitiativ m.m. för att hantera problemen i de prioriterade⁵ områdena. I Stockholm finns t.ex. *initiativ Mareld* och i Göteborg *Trygg i Göteborg*.

I den polisoperativa inriktningen (POI) anges att lokalpolisområdena ska arbeta brottsbekämpande och trygghetsskapande med utgångspunkt i de lokala problembilderna. I verksamhetsplanen nämns att polisens satsningar i de särskilt prioriterade områdena fortsätter under 2017-2018. Åtgärder ska vidtas för att vända brottsutvecklingen och bekämpa de kriminella nätverken. Inga centrala beslut har fattats om enhetliga arbets sätt, särskild organisation, eller annat, utöver metodstödet (se senare avsnitt). De lokala problembilderna får anses vara styrande för hur verksamheten bedrivs.

Iakttagelser

Internrevisionen har noterat att lokalpolisområdena i huvudsak inte byggt upp särskilda organisationer för arbetet i de prioriterade områdena, utan polisarbetet bedrivs i linjen. Undantag finns i något lokalpolisområde där en särskild organisation skapades inledningsvis. Efter inledande insatser bedrivs numera arbetet även där i det ordinarie linjearbetet. Det huvudsakliga skälet till detta har förklarats vara att resurserna behövs på annat håll.

I flera regioner, polisområden och lokalpolisområden har framförts att det är viktigt att se till hela området eller samtliga områden. Flera utsatta områden finns och i vissa fall gör man inte samma bedömning som Noa gjort i sin rapport avseende vilka eller vilket område som har störst problem. Graden av problem kan också skilja sig åt över tiden. Hänsyn måste tas till alla områden och resurserna föras dit där de behövs bäst. Detta är ytterligare ett skäl till att även arbetet i de särskilt utsatta områdena bör bedrivas inom det ordinarie linjearbetet.

Generellt har konstaterats att verksamheten i de utsatta områdena organiserats och bedrivs på olika sätt med delvis olika fokus. Viss enhetlighet finns, men förutsättningar och behov ser olika ut och den lokala problembilden anses styra.

I samtliga intervjuer där det varit på tal har påpekats att prioritering, långsiktighet och uthållighet är grundläggande framgångsfaktorer. Farhågor finns att resurser omfördelas till annan ort eller verksamhet så snart vissa framsteg har gjorts.

Bedömning

Internrevisionen konstaterar att en utbredd uppfattning är att verksamheten i de prioriterade områdena ska bedrivas inom den ordinarie linjeverksamheten, långsiktigt och uthålligt med tydlig prioritering. Det är sedvanligt polisarbete som ska utföras och det ska kunna bedrivas under normala omständigheter med hänsyn till en verksamhet som till stor del är händelsestyrd. Detta försvåras om verksamheten i utpekade områden bedrivs

⁵ I internrevisionens rapport används begreppen prioriterade och utsatta områden synonymt.

som särskild händelse under längre tid. Det brottsförebyggande arbetet med företrädesvis områdespoliser är särskilt viktigt. (Se även avsnitt 3.3 Kommunpoliser och områdespoliser).

Rekommendationer

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

regionerna vidtar åtgärder som säkerställer att poliser i de utsatta områdena i så stor utsträckning som möjligt fredas från andra uppdrag, kommenderingar etc.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att kontinuiteten och uthålligheten i verksamheten i de utsatta områdena blir lidande. Detta kan i sin tur leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Öst
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)

Av de svar som lämnats framgår att regionerna i huvudsak delar internrevisionens bedömning. Åtgärder vidtas i olika avseenden med hänsyn till de möjligheter och förutsättningar som finns i respektive region avseende resurser osv. och beroende på aktuell lokal lägesbild samt behov av exempelvis kommenderingar.

Utöver det arbete som pågår finns inga behov av ytterligare åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation.

3.3 Kommunpoliser och områdespoliser

I verksamhetsplanen anges att kommun- och områdespolisernas roll och uppdrag är viktigt och att fler av resurserna vid lokalpolisområdena behöver arbeta med detta. Arbetet behöver fortsätta att utvecklas i syfte att säkerställa kontinuitet och långsiktighet i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i samverkan med kommuner och andra lokala aktörer. En viktig del i att vända utvecklingen är enligt verksamhetsplanen att områdespoliser måste få möjlighet att vara närvarande och arbeta långsiktigt i sitt utpekade geografiska område.

Iakttagelser

Kommunpolisens uppdrag är definierat i arbetsordningen⁶. I denna framgår att det för varje kommun ska finnas minst en kommunpolis som på uppdrag av lokalpolisområdeschef driver samverkan med kommunen och lokalsamhället i övrigt. I de lokalpolisområden som internrevisionen besökt finns minst en kommunpolis. Vid intervjuer framkom att kommunpolisernas roll ser olika ut men att huvuddragen är desamma, att hålla ihop samverkan med kommun och andra samhällsaktörer t.ex. fastighetsägare, socialtjänst och skolor.

Kommunpoliserna tar fram medborgarlöften tillsammans med kommunerna och genomför regelbundna möten där bl.a. lokal lägesbild, problembild och aktiviteter diskuteras och följs upp. För kommunpoliser finns en särskild utbildning som tillhandahålls och kommunpoliserna får enligt intervjuer arbeta fredat med sitt uppdrag. Gränssnittet mellan kommunpolis och områdespolis upplevs som oklart och rollerna går enligt uppgift delvis i varandra.

Områdespolisens uppdrag är inte definierat i arbetsordningen såsom kommunpolisens uppdrag. Polismyndigheten har dock beslutat om strategisk inriktning för områdespoliser⁷. Av beslutet framgår bl.a. att:

- områdespoliser ska tillsättas i samtliga lokalpolisområden
- stor vikt ska läggas vid lokalpolisområdeschefens bedömning
- den lokala problembilden ska styra resurstillsättningen
- områdespoliser ska ha ett utpekat ansvarsområde
- områdespoliser kan delta i ingripandeverksamhet och annan förekommande verksamhet i varierad omfattning.

Det finns även en kravprofil, med uppdragsbeskrivning⁸, som ska användas i samband med rekrytering för områdespolis som är framtagen av HR-avdelningen i samråd med Noa. Enligt denna har områdespoliserna som sitt uppdrag att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån framtagen problembild. Arbetet ska bedrivas uthålligt och med kontinuitet.

Vid intervjuer framkom att det saknas områdespoliser i flertalet lokalpolisområden men även att områdespoliserna i stor utsträckning tas i anspråk för ingripandeverksamheten. I något fall har flertalet områdespoliser pga. andra prioriteringar lyfts över till utredningsverksamheten under en tid. Det framkom också att områdespolisrollen och uppdraget skiljer sig åt beroende på lokalpolisområde men också beroende på person. Uppgiften att pendla mellan en gränssättande och förtroendeskapande roll upplevs av många som särskilt besvärlig. Internrevisionen har noterat att det inte finns någon specifik utbildning för områdespoliser, se vidare avsnitt 5.3 Utbildning.

⁶ Arbetsordning för Polismyndigheten, PM 2017:43, 3 kap. 8§.

⁷ Områdespoliser – Strategisk inriktning, Polismyndigheten 2016-06-20, dnr A177.727/2016.

⁸ Uppdragsbeskrivning för områdespolis, HR-avdelningen 2015-03-31, dnr A149.893/2015.

Bedömning

Internrevisionen anser att det är en brist att områdespoliserna inte fullt ut ges förutsättningar att arbeta i enlighet med uppdragsbeskrivning för områdespolis samt att det saknas särskild utbildning för områdespolis. Det finns risk att arbetet som områdespolis bedrivs på olika sätt och i olika utsträckning/omfattning samt att erfarenheter inte tas tillvara på ett bra sätt. Internrevisionen anser att detta kan ha en negativ inverkan på möjligheten att bedriva kontaktskapande polisarbete. Områdespolisens arbete är väsentligt och syftar till att öka tryggheten, förebygga brott och öka tilliten till polisen bland de boende i områdena.

Rekommendationer

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

regionerna skapar förutsättningar för områdespoliserna att kunna arbeta i enlighet med framtagen uppdragsbeskrivning.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att arbetet inte bedrivs enhetligt och att polisresurser inte utnyttjas optimalt. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Öst
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)

Av de svar som lämnats framgår att nuvarande resursläge inte tillåter önskad bemanning av områdespolis. Flera regioner menar dock att områdespoliserna arbetar i enlighet med uppdragsbeskrivningen.

Den ambition som finns att öka antalet områdespolis kommer genom förväntat resurstillskott att öka möjligheterna till relevanta åtgärder.

Utöver det arbete som pågår finns inga behov av ytterligare åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation.

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

Noa i samråd med HR-avdelningen och polisregionerna ser över behovet av nationell utbildning för områdespolis.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att arbetet inte bedrivs enhetligt och att polisresurser inte utnyttjas optimalt. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- HR-avdelningen
- Noa
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar (se bilaga)	Av lämnade svar framgår att behovet av särskild utbildning i nuläget inte tillgodoses genom myndighetsgemensam kompetensutveckling/utbildning. HR pekar på befintliga kurser och anger att Noa/UC Syd är kravställare och KC 4 tillser att interna och externa utbildningar som motsvarar kravställning och behov finns att tillgå. Av Noas svar framgår att de avser att se över möjligheten att skapa en särskild utbildning för områdespoliser, regionerna inväntar nationella initiativ.
Åtgärder	Noa, beredningsenheten och UC Väst ska se över behovet av en nationell utbildning för områdespoliser. Vid konstaterat behov ska planering för och framtagande av en nationell utbildning initieras.
Ansvarig	Noa, beredningsenheten ansvarar för åtgärdernas genomförande.
Tidsplan	Behovsinventeringen ska vara genomförd senast 2018-12-31.

4 Ledning, styrning och uppföljning

I rapporten Utsatta områden – sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser som publicerades av Noa Und i december 2015, anges att Polismyndigheten tagit fram både handlingsplaner och aktiviteter som främst riktar sig mot arbetet i särskilt utsatta områden. Arbetet förutsätts pågå under flera års tid och involvera andra samhällsaktörer. Hänvisning görs också till det upparbetade metodstödet med särskild inriktning mot organiserad brottslighet i ett lokalt perspektiv.

4.1 Nationell styrning

I styrdokumentet Polismyndighetens verksamhetsplan för 2017 – 2018 avser ett av de strategiska initiativen specifikt arbetet i de särskilt prioriterade områdena som i detta sammanhang får förstås avse de 15 områden som definierats som särskilt utsatta i ovan nämnda rapport. Det strategiska initiativet beskriver initialt hur polisarbetet i dessa områden anpassats utifrån de särskilda förutsättningar som råder, och anger tydligt att detta arbete ska fortsätta. Vikten av att arbetet bedrivs uthålligt, med hög närvaro av område-

spoliser och i nära samverkan med andra samhällsaktörer understryks särskilt. Det mest specifika krav som ställs på hur polisverksamheten ska bedrivas är att framtaget medtoddstöd ska användas, och att detta då också kräver tillgång till specialistkompetens och genomförande av utbildningsinsatser.

Iakttagelser

Vid de intervjuer som internrevisionen har genomfört har påpekats att den centrala styrningen är övergripande och i huvudsak anger att verksamheten i de utsatta områdena ska prioriteras.

Internrevisionen har i övrigt noterat att arbetet i de särskilt utsatta områdena fortgår målmedvetet och med ett tydligt engagemang både hos chefer och medarbetare, om än med vissa olikheter i organisation och fokus. (Se även avsnitt 3.2 Lokal organisation). Den lokala problembilden anses i huvudsak styra verksamheten.

Bedömning

Internrevisionens bedömning är att verksamheten i de särskilt utsatta områdena i allt väsentligt bedrivs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, även om den nationella styrningen är översiktlig.

På central nivå ställer myndigheten specifika krav på hur polisverksamheten ska dimensioneras och bedrivas på lokal nivå. En konsekvens av detta blir att även tydliga direktiv och förutsättningar behöver ges för i första hand resurstilldelning och kompetensutveckling. (Se även avsnitt 3.3 Kommunpoliser och områdespoliser samt avsnitt 5.4 Kompetensförsörjning). Detta bör ske genom att berörda stödavdelningar tar initiativ till relevanta åtgärder utifrån sina respektive processansvar.

Rekommendationer

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

Noa tar initiativ till att rutiner skapas i regionerna med avseende på resurstilldelning, rekrytering/lönebildning, kompetensutveckling samt att beslut fattas om utpekad ansvar för nationell samordning omfattande t.ex. erfarenhetsutbyte/nätverksbyggande.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att verksamheten inte bedrivs enhetligt och med förväntad effektivitet. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)	En nationell samordningsfunktion har inrättats på Noa, Beredningsenheten i september 2017. Arbete med att ta fram en nationell strategi för utsatta områden pågår.
Åtgärder	Noa samordnar arbetet i de utsatta områdena och tar fram en nationell strategi.
Ansvarig	Noa, beredningsenheten, nationell samordning utsatta områden.
Tidsplan	Nationell samordning klart 2017-09-01. Nationell strategi färdig 2018-09-01.

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

HR-avdelningen ges i uppdrag att ta fram en modell som i större utsträckning beaktar behoven av tilldelning av personal, rekrytering, lönebildning och kompetensutveckling i de utsatta områdena.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att verksamheten inte bedrivs enhetligt och med förväntad effektivitet. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- HR-avdelningen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)	<p>HR-avdelningen anser att den nationella styrningen stödjer ökade behov i utsatta områden och att ansvaret för att realisera detta ligger hos regionerna.</p> <p>Om ett särskilt uppdrag är aktuellt bör det vara regionerna som inom ramen för sitt regionala ansvar utvecklar arbetet med regional fördelning av personal och prioriteringar i de utsatta områdena.</p> <p>Hänvisning sker till åtgärder enligt tidigare rekommendation (4.1-1) där det framgår att Noa tar fram en nationell strategi för utsatta områden.</p> <p>Utöver detta finns inga behov av ytterligare åtgärder med anledning av denna rekommendation.</p>
------------------	---

4.2 Regional och lokal styrning

I det strategiska initiativet sägs inget om resursallokering till de särskilt utsatta områdena i förhållande till annan verksamhet. Sett till det självklara i att en avgörande förut-

sättning – utöver kompetensutveckling – är att förhållandevis stora personalresurser avdelas för arbetet i dessa områden, innebär detta att annan verksamhet måste få stå tillbaka som en direkt konsekvens av detta.

Iakttagelser

Internrevisionen har noterat att verksamheten avseende utsatta områden i regionerna eller lokalpolisområdena inte bedrivs enhetligt. En förklaring är att den lokala lägesbilden styr verksamheten, men även personalens förutsättningar, erfarenheter och uppfattningar påverkar verksamheten. (Se även tidigare avsnitt, 3.2 Lokal organisation, angående skäl till att verksamheten bör bedrivas i det ordinarie linjearbetet).

Bedömning

Internrevisionens bedömning är att regionerna utifrån sitt territoriella ansvar förutsätts hantera verksamheten utan direktiv avseende prioritering av verksamhet eller resurstillskott. Att detta är förenat med stora svårigheter bekräftas av det faktum att samtliga särskilt utsatta områden de facto inte prioriteras på regional/lokal nivå. Den huvudsakliga motiveringen är att det skulle få oacceptabla konsekvenser för annan verksamhet. I sammanhanget ska också noteras att det har framförts att viss oklarhet råder om huruvida den verksamhetsansvarige på regional och/eller lokal nivå har mandat att frånga vad som sägs i det strategiska initiativet.

Som framgår av föregående avsnitt anser internrevisionen att det så långt det är möjligt bör säkerställas att verksamheten i de särskilt utsatta områdena bedrivs i enlighet med de specifika krav som ställs i det strategiska initiativet. Kompletterande beslut bör fattas på nationell nivå med avseende på resurstilldelning, rekrytering och bemanning, lönebildning, kompetensutveckling samt ett utpekat ansvar för nationell samordning omfattande t.ex. erfarenhetsutbyte/nätverksbyggande. (Se rekommendation i avsnitt 4.1 Nationell styrning).

4.3 Metodstöd

Utvecklingscentrum Väst (Noa UC Väst) har tagit fram ett metodstöd mot organiserad brottslighet i lokalsamhället⁹. Metodstödet fokuserar främst på samverkan och arbetet med den lokala läges- och problembilden, dvs. att ta fram beslutsunderlag för såväl kort- som långsiktiga aktiviteter.

Beslut togs av Noa 2016-06-22 att metodstödet ska tillämpas i samtliga utsatta områden. En införandeplan presenterades av UC Väst i september 2016. Denna funktion har också ett nationellt ansvar för implementeringen.

⁹ Metodstöd mot organiserad brottslighet i lokalsamhället, dnr A194.284/2015.

Iakttagelser

Metodstödet har enligt intervjuer använts i samband med besvarande av de 160 frågor som ligger till grund för framtagandet av lokal lägesbild och problembild. Benämningen metodstöd anser UC Väst vara olycklig då dokumentet ska ses som ett analysverktyg för att probleminventera och följa utvecklingen över tid. Metodstödet utvecklades under tiden som det implementerades vilket inte var optimalt enligt UC Väst.

Metodstödet upplevs av många intervjuade som alltför teoretiskt, omfattande, svårt att ta till sig, vilket kan vara en anledning till att metodstödet inte används fullt ut. Andra menar att om metodstödet används på rätt sätt och kontinuerligt så är det ett mycket bra verktyg. Flera intervjuade har lyft fram behovet av en utbildning kopplat till metodstödet. Enligt uppgift sker ingen systematisk uppföljning av lokalpolisområdenas arbete med metodstödet.

Bedömning

Internrevisionen konstaterar att metodstödet inte används i full utsträckning som det är tänkt och beslutat. Noa har i egenskap av processägare tagit beslut att metodstödet ska tillämpas i samtliga utsatta områden. Enligt arbetsordningen inkluderar processansvaret även uppföljning av verksamheten.

Det finns olika uppfattningar om metodstödet användbarhet, vilket leder till att det används olika och tillämpas i olika omfattning. Många har uttryckt önskemål om att få utbildning i metodstödet. Det finns för närvarande inte någon systematisk uppföljning i enlighet med metodstödet. Sammantaget gör internrevisionen bedömningen att det finns behov av kompetensutveckling inom metodstödet och att det är av vikt att följa upp arbetet med metodstödet.

Rekommendationer

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

- Noa UC Väst tillsammans med HR-avdelningen tar initiativ till utbildningsinsats kopplat till metodstödet
- Noa UC Väst tar fram planer för en tydligare implementering av metodstödet samt rutiner för en bredare användning och systematisk uppföljning i enlighet med metodstödet.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att verksamheten inte bedrivs enhetligt och att de erfarenheter som görs inte tas tillvara. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- Noa
- HR-avdelningen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar (se bilaga)	Vissa åtgärder har genomförts eller pågår. HR/Kompetenscentrum och Noas UC har påbörjat arbete avseende det brottsförebyggande, trygghetsskapande arbetet och implementering/utbildning i metodstöd. Digitalisering av metodstöd för arbetet mot organiserad brottslighet i lokalsamhället pågår, publicering på Intrapolis sker maj 2018 inklusive instruktioner. Implementering har skett på samtliga LPO, regionalt utbildningsansvariga finns.
Åtgärder	Uppföljning av metodstödet genom årliga bedömningar och dataanalys ska göras.
Ansvarig	Noa, UC-Väst.
Tidsplan	Digitalisering 2018-05-31. Uppföljning ska göras årligen.

4.4 Uppföljning

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker på olika nivåer i organisationen och i olika former. För att ta tillvara erfarenheter, följa och styra verksamheten bör rutiner finnas för systematisk uppföljning.

Det metodstöd som tagits fram för arbetet mot organiserad brottslighet i lokalsamhället inkluderar rutiner för kontinuerlig uppföljning av lokala lägesbilder.

Iakttagelser

Under sommaren 2017 har direktiv gått ut till regionerna att upprätta handlingsplaner för samtliga utsatta områden. Härefter har Noa fått i uppdrag att sammanställa dessa, ett uppdrag som pågår när denna rapport skrivs.

Internrevisionen har i övrigt noterat att uppföljning lokalt sker på olika sätt, bl.a. genom medborgarlöften, trygghetsundersökningar och i något område genom metodstödet. I några regioner har nämnts att redovisning sker i PUM-A¹⁰ och uppföljning i den regionala operativa ledningsgruppen ROLG.

¹⁰ Polisens underrättelsemodell (PUM) och dess systemstöd PUM-A är ett verktyg för ledning och styrning av verksamheten. Efter utveckling är numera ambitionen att all operativ polisverksamhet ska planläggas, samt att alla beställningar av underrättelser ska hanteras i PUM-A.

Bedömning

Internrevisionen har konstaterat att uppföljning sker i olika omfattning men att ingen enhetlighet finns och att det saknas en systematisk uppföljning av utvecklingen i de utsatta områdena, om än med något undantag.

Se även avsnitt 4.3 Metodstöd där internrevisionen rekommenderar att systematisk uppföljning ska ske i enlighet med framtaget metodstöd.

5 Verksamheten i särskilt utsatta områden

Polisens övergripande mål är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Verksamheten i de utsatta områdena följer i normalfallet traditionellt polisarbete, i vissa fall med särskilt fokus och/eller särskilda prioriteringar.

5.1 Samverkan med andra samhällsaktörer, kommun

Som framgår i verksamhetsplanen är koordinerade och uthålliga insatser i samverkan med övriga aktörer i samhället nödvändiga för att bryta den negativa utvecklingen i de särskilt prioriterade områdena. En viktig del i satsningen är att fördjupa samverkan med andra myndigheter på lokal nivå.

Iakttagelser

De intervjuade har en samstämmig uppfattning om att samverkan med kommunerna i huvudsak fungerar bra. Kommunpoliserna genomför regelbundna möten med företrädare för kommuner, socialtjänst, fritidsförvaltning m.m. där bl.a. den gemensamma lägesbilden, händelser och aktiviteter diskuteras. I vissa fall deltar även fastighetsägare. Flera exempel har i intervjuer getts på genomförda och planerade satsningar i syfte att förbättra boendemiljön i de särskilt utsatta områdena.

I flera intervjuer har framförts att ansvar och roller hos berörda aktörer är oklara. Polisens roll kan t.ex. se olika ut i olika områden beroende bl.a. på person och erfarenhet, engagemang och annat hos de personer som deltar.

Bedömning

Internrevisionen gör bedömningen att samverkan med kommunerna utifrån polisens perspektiv är väl fungerande och att det finns ett gemensamt behov att vända utvecklingen i de särskilt utsatta områdena. Det har även framförts att de flesta andra samhällsaktörer inser vikten av att bidra med tid och resurser vilket också sker i varierande omfattning. Även om mycket fungerar görs nya erfarenheter vartefter och internrevisionen anser att det är viktigt att se möjligheterna att utveckla samverkan mellan berörda aktörer ytterligare. Tydliga roller och ansvar hos berörda aktörer är grundläggande för en

framgångsrik verksamhet i de utsatta områdena. Ett enhetligt synsätt på ansvar och roller bör finnas från polisens sida.

Rekommendationer

Röd – Mycket väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

ansträngningar görs av Noa i samråd med regionerna att ytterligare tydliggöra polisens ansvar och roll gentemot andra berörda aktörer, myndigheter etc. Detta kan t.ex. ske genom ett generellt policydokument. Polisen bör eftersträva ett enhetligt synsätt och i olika sammanhang klargöra vad som ankommer på polisen.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att polisresurserna inte används enhetligt och på ett optimalt sätt. Detta kan innebära att förtroendet för polisen minskar samt medföra stora negativa konsekvenser för Polismyndighetens verksamhet och leda till att uppställda mål inte nås.

Svar lämnat av:

- Noa
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)	Inkomna svar från regionerna är inte enhetliga. Region Stockholm delar internrevisionens bedömning och nämner sin medverkan i Polismyndighetens pågående strategiska utvecklingsprojekt för polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Region Väst arbetar utifrån BRÅ:s samverkansmodell medan region Syd är tveksamma till att detta hanteras centralt.
Åtgärder	En nationell strategi för utsatta områden tas fram, där samverkan är central.
Ansvarig	Noa, beredningsenheten, nationell samordning utsatta områden.
Tidsplan	2018-09-01.

5.2 Underrättelseverksamhet

Det är av yttersta vikt att den yttre personalen, som arbetar i de särskilt utsatta områdena, alltid har en uppdaterad lägesbild som de känner sig trygga med. Kommunikationsutbytet måste fungera mellan underrättelseverksamheten och såväl den yttre operativa verksamheten som utredningsverksamheten.

Iakttagelser

Synen på underrättelseverksamheten har vid flera intervjutillfällen skiljt sig beroende på vem som uttalat sig (strategiska chefer eller operativa chefer, kommunpolis, områdespolis eller andra operativa funktioner på lokalpolisområdesnivån). Från den strategiska sidan har uppgivits att de är nöjda eller väldigt nöjda med hur underrättelseverksamheten fungerar medan de från lokalpolisområdesnivån upplever en mycket mer splittrad bild.

I ett lokalpolisområde har uppgetts att det finns en brist på kommunikation med underrättelsefunktionen och att de får dåligt eller inget stöd av underrättelseverksamheten. De upplever att de inte får feedback på information och underrättelser som skickas till underrättelsefunktionen och att det inte finns fungerande lokala underrättelsesamordnare.

I ett annat lokalpolisområde har uppgetts att alla nivåer känner sig nöjda med vad och hur underrättelsefunktionen levererar. Den ”kunskapsbild” som är framtagen och regelbundet uppdateras upplevs som ett mycket gott stöd både på den strategiska nivån och i den operativa verksamheten. I åtminstone ett lokalpolisområde finns en väl fungerande funktion med lokala underrättelsesamordnare (LUS), som dels samlar upp den information som genereras i det operativa arbetet och som dels återkommer i form av uppdaterade lägesbilder.

Bedömning

En fungerande underrättelseverksamhet är särskilt viktig i de utsatta områdena. Internrevisionens bedömning är att underrättelseverksamheten fungerar bra på vissa håll och mindre bra på andra. Internrevisionen anser att det finns möjligheter att förbättra och skapa större enhetlighet. En uppdaterad och välkänd lägesbild är en grundläggande förutsättning för att personalen ska känna sig trygg att arbeta i de utsatta områdena samt nödvändig för att metodstödet ska fylla sin funktion för uppföljning och som analysverktyg.

Rekommendationer

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

Noa Und tillsammans med regionerna ytterligare intensifierar arbetet med att skapa rutiner som tillförsäkrar en enhetlig underrättelseverksamhet som även omfattar de utsatta områdena. Införande av lokala underrättelsesamordnare bör övervägas där det saknas.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att resurserna inte används på ett optimalt sätt. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- Noa
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)	<p>Av lämnade svar framgår att det i några regioner pågår ett förändrings- och utvecklingsarbete avseende underrättelseverksamheten i syfte att bl.a. förbättra informationsflödena och stödet till utsatta områden. En region har uppfattningen att uppdraget för lokala underrättelsesamordnare sedan tidigare är tydligt beskrivet. En annan region menar att den regionala underrättelseenheten tillsammans med verksamhetscheferna tillförsäkrar att utarbetade rutiner följs.</p> <p>Av Noas svar framgår att genomförda åtgärder har lett till att en ny rollbeskrivning för underrättelsesamordnare har beslutats och implementerats under Q1 2018. Den utgör grunden för nationell enhetlighet av det stöd som lokala underrättelsesamordnare ska ge.</p> <p>Utöver detta pågår ett antal åtgärder: Pilot av mobilapplikation som gör det möjligt att tipsa Und påbörjas april 2018. Utveckling av webverktyg (inom Polar) för att lämna information till Und samt för underrättelsetjänsten att ta emot densamma pågår, pilot beräknas kunna starta i juni. Utveckling av delgivningssystemen Asp och OBS-portal pågår. Ny grundutbildning för blivande (och befintlig) underrättelsepersonal är under framtagning. Klart efter sommaren 2018.</p>
Åtgärder	En kompetensprofil för underrättelsesamordnare tas fram.
Ansvarig	Noa, underrättelseenheten.
Tidsplan	2018-12-31.

5.3 Utredningsverksamhet

För att polisarbetet i de särskilt utsatta områdena ska leda till önskat resultat krävs att verksamheten planeras, resurssätts och bedrivs ur ett helhetsperspektiv. I verksamhetsplanen och det strategiska initiativet tydliggörs ett antal faktorer som ska beaktas och i möjligaste mån också styra den förebyggande och repressiva/ingripande verksamheten. Däremot nämns inte vikten av en i sammanhanget tillräckligt dimensionerad utredningsverksamhet.

Iakttagelser

I intervjuer har framförts att åtgärder som beslutats och vidtagits på regional och lokal nivå i syfte att stärka polisarbetet i de särskilt utsatta områdena inte i tillräcklig omfattning beaktat de krav som ställs på en effektiv brottsutredningsverksamhet. Detta har enligt flera verksamhetsföreträdare lett till att en redan tidigare underdimensionerad utredningsverksamhet kommit att bli än mer ansträngd.

I flertalet av medborgarlöftena rörande de särskilt utsatta områdena finns drogproblematiken och bekämpningen av densamma med som en väsentlig del. I flera av områdena sker och har också på senare tid skett en nyetablering av grupper med inriktning på spaning och utredning av dessa brott men utbildning för detta arbete saknas i stora delar.

Bedömning

Den polisverksamhet som bedrivs i de särskilt utsatta områdena ställer ur ett metodperspektiv inga specifika krav på den brottsutredande verksamheten utöver de generella krav som kommer av hur brottsligheten ser ut i ett lokalt perspektiv. De särskilda krav som internrevisionen bedömer inte är tillgodosedda på ett tillräckligt sätt, handlar främst om obalans mellan de resurser som avsätts till yttre verksamhet i förhållande till utredningsverksamhet.

En konsekvens av denna obalans är att polisens handläggningstider ofta blir relativt långa, vilket i sin tur bl.a. medför att tiden mellan det att polisen ingriper mot ett brott/en brottsmisstänkt och samhällets reaktion genom lagföring eller annan åtgärd, påverkas negativt. Detta ställt mot det starka intresset av en snabb reaktion från samhället, och då särskilt med avseende på unga lagöverträdare, leder till slutsatsen att polisens resursdimensionering i dessa områden tydligare måste utgå från ett s.k. rättskedjeperspektiv.

Internrevisionen bedömer sammantaget att de generella brister som finns i utredningsverksamheten i de granskade områdena är desamma som i myndigheten i övrigt. Detta innebär att det arbete som pågår inom Polismyndigheten i syfte att förbättra utredningsverksamheten i allt väsentligt omfattar de brister som internrevisionen bedömer finns i dessa områden.

Rekommendationer

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

Noa inom det pågående arbetet för att förbättra utredningsverksamheten särskilt beaktar situationen i de utsatta områdena.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att resurserna inte används på ett optimalt sätt. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:
- Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)

Av Noas svar framgår att de i egenskap av processägare för utredning/lagföring har utsatta områden som särskilt prioriterade i arbetet att förbättra utredningsverksamheten.

Utöver det som pågår finns inga behov av ytterligare åtgärder med anledning av internrevisions rekommendation.

Internrevisionen vill i sammanhanget understryka vikten av att särskild vikt läggs på åtgärder som bidrar till att korta polisens handläggningstider och därigenom även tiden mellan ingripande och samhällets reaktion.

5.4 Kompetensförsörjning

I det strategiska initiativet (verksamhetsplanen för 2017-2018) nämns att Polismyndigheten ska ha förmåga att anpassa verksamheten i en snabbt föränderlig omvärld. Ett aktivt arbete med kompetensförsörjning är en förutsättning för att utveckla och styra Polismyndighetens verksamhet utifrån verksamhetens behov, förutsättningar och ekonomi.

Det framgår också av det strategiska initiativet att polisens kraftsamling i de särskilt prioriterade områdena innebär en ambitionshöjning som kräver specialistkompetens och utbildningsinsatser för förståelse för de bakomliggande problemen samt metodik för samverkan och orsaksanalys.

Lakttagelser

Vid de intervjuer som internrevisionen har genomfört har påtalats att ingen särskild utbildning genomförts med inriktning på verksamheten i de utsatta områdena. För kommunpolis har en utbildning genomförts men inte för t.ex. områdespoliser.

Vid kontakt med HR-avdelningen angående vikten av kompetensutveckling enligt det strategiska initiativet har förklarats att något specifikt behov för områdespoliser inte har framkommit vid inventering av utbildningsbehov. En orsak kan vara processägare som inte har fångat upp dessa behov. En annan orsak kan vara otydlig ansvarsfördelning, oklarheter eller olika uppfattningar om var ansvaret ligger att initiera och driva frågan om utbildningsinsatser, hos berörd processägare eller HR-avdelningen.

Bedömning

Internrevisionens bedömning är att frågan om kompetensförsörjning är komplex och hänger samman med många andra frågor. Resursbehoven är generellt stora och många personer vittnar om svårigheter att få poliser att söka sig till lokalpolisområdena, i syn-

nerhet till de utsatta eller särskilt utsatta områdena. Det finns behov av en långsiktig planering men även av kortsiktiga utbildningsinsatser, se avsnitt 3.3 där internrevisionen rekommenderar att HR-avdelningen tar initiativ till kompetensutvecklingsåtgärder som är relevanta för medarbetare i utsatta områden, t.ex. för områdespoliserna (kompetensprofil, utbildning).

5.5 Utrustning m.m.

Noa har tagit fram ett underlag med en sammanställning av utvecklingsaktiviteter, teknikstöd m.m. som kan kopplas till brottsbekämpningen i de särskilt utsatta områdena.

Debatten om kameraövervakning och dess för- och nackdelar har pågått i många år och den politiska uppfattningen såväl som den allmänna opinionen har svängt på senare tid. Enligt nuvarande lagstiftning kan Polismyndigheten själv besluta om kameraövervakning för högst en månad.

Iakttagelser

Internrevisionen har noterat att de flesta av de intervjuade är överens om att kameraövervakning är en framgångsfaktor. Kroppskameror är annan utrustning som upplevs ha positiv inverkan och kan minska hot och våld mot poliser samt bidra till bättre lagföring. Andra framgångsfaktorer är telefonavlyssning och annan teknik vid t.ex. spaningsinsatser. Många åtgärder styrs av legala regler som bara kan ändras genom ny lagstiftning. Det kan också konstateras att ny lagstiftning är på gång inom vissa områden, t.ex. avseende vapenlagar, och att debatten i övrigt om brott och straff är intensiv.

Vid många av internrevisionens intervjuer har dock påpekats att det inte är utrustning som saknas, utan att den absolut viktigaste framgångsfaktorn är personella resurser.

Bedömning

Internrevisionen har genomfört en mängd intervjuer samt tagit del av många skrivelser, bl.a. ansökan om tillstånd för kameraövervakning. Bedömningen är att polisen har en god uppfattning om behov av utrustning, vilka framgångsfaktorer som finns, vilken utrustning och vilka regler osv. som är nödvändiga för ett framgångsrikt polisarbete.

Det är viktigt att polisen är med och påverkar och internrevisionen har noterat att Polismyndigheten i olika sammanhang, även medialt, beskriver situationen i de utsatta områdena och pekar på behov och även tänkbara nödvändiga ändringar i lagstiftningen.

5.6 Arbetsmiljö

I polisens arbetsmiljöstrategi 2016-2021 riktas fokus på bl.a. att säkra en trygg arbetsmiljö.

Iakttagelser

I intervjuer har framkommit att arbetsmiljön i de utsatta områdena är krävande. Personalen upplever i varierande utsträckning hot och skadegörelse på t.ex. deras bilar som parkerats i anslutning till polisstationen. Det är sällsynt att personal bor i de särskilt utsatta områden de arbetar i. Vissa åker inte kollektivt till arbetsplatsen och det finns exempel på personer som behövt eller har behov av att skaffa skyddad identitet/personskydd.

I en region har ett hälsoprojekt initierats som innebär att hälsoundersökningar genomförs av samtlig personal som tjänstgör i de utsatta områdena. Syftet är att få en lägesbild om hur personalen mår samt hitta metoder att förebygga ohälsa.

Bedömning

Internrevisionens bedömning är att mer kan göras för att åstadkomma en tryggare arbetsmiljö för personalen. Internrevisionen anser att genomtänkta åtgärder också skulle kunna underlätta rekrytering och förbättra möjligheterna att behålla personal som arbetar i de särskilt utsatta områdena. I syfte att definiera risker i verksamheten i de utsatta områdena och finna tänkbara åtgärder skulle särskilda riskbedömningar med brett deltagande kunna ske, eventuellt i samband med det ordinarie arbetsmiljöskyddsarbetet och skyddsronder.

Rekommendationer

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

HR-avdelningen tillsammans med regionerna tar fram en plan för att intensifiera arbetet med att säkra en trygg arbetsmiljö för personalen som arbetar i de utsatta områdena.

Konsekvenserna av om rekommendationen inte följs är att det framstår som mindre attraktivt att arbeta i dessa områden och att rekrytering försvåras. Detta kan leda till att uppställda mål inte nås och/eller medföra betydande negativa konsekvenser för verksamheten.

Svar lämnat av:

- HR-avdelningen
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar (se bilaga)

HR-avdelningen hänvisar till befintlig arbetsmiljöplan och verksamhetsplan och ser inget ytterligare behov av åtgärder.

	<p>Regionerna stödjer i huvudsak rekommendationen men anser även att frågan i princip är omhändertagen i det löpande arbetet.</p> <p>Utöver det arbete som pågår finns inga behov av ytterligare åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation.</p>
--	--

6 Sammanfattande bedömning

Granskningen har syftat till att bedöma polisens interna styrning och kontroll i arbetet i de utsatta områdena. Fyra revisionsfrågor har formulerats:

- Är styrning och uppföljning av arbetet i de särskilt utsatta områdena tillräckligt tydlig?
- Är behovet av styrning klargjort?
- Finns förutsättningar (resurser m.m.) för ett framgångsrikt arbete i de särskilt utsatta områdena?
- Bedrivs polisarbetet i de särskilt utsatta områdena på ett ändamålsenligt sätt? (Koppling till framtaget metodstöd).

Internrevisionens bedömning är att det finns brister i styrningen av verksamheten i de utsatta områdena. Det bör så långt möjligt säkerställas att verksamheten följer verksamhetsplanen och kraven enligt det strategiska initiativet. Beslut bör fattas på nationell nivå avseende resurstilldelning, rekrytering, kompetensutveckling och arbetsvillkor samt ansvar för nationell samordning. En tydligare implementering bör också ske av det metodstöd som tagits fram.

Det finns en generell resursbrist och internrevisionen anser att rutiner bör skapas som tillförsäkrar att de polisiära totalresurserna används effektivt. Internrevisionens uppfattning är att polisarbetet i de särskilt utsatta områdena bedrivs målmedvetet, med ett tydligt engagemang både hos chefer och medarbetare och på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt, om än med vissa olikheter i organisation och fokus. Den lokala problembilden anses i huvudsak styra verksamheten.

Internrevisionen

Ola Hultquist

Carl Ygge

Datum

2018-06-07

Diarienum, ärende

A191.151/2017

Saknr

977

Protokoll nr/år

RPC51/2018

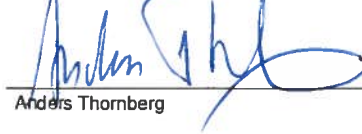
Beslutande Rikspolischefen Anders Thornberg	Föredragande Enhetschefen Håkan Wall
Övriga som deltagit i den slutliga handläggningen Avdelningschefen Martin Valfridsson <i>MV</i> Internrevisionschefen Stina N Kristiansson <i>SN</i> Avdelningschefen Mats Löfving <i>ML</i>	
Ärende Beslut om åtgärder med anledning av internrevisionens granskning av särskilda satsningar – utsatta områden, rapportutkast 2018-05-28.	
Beslut Internrevisionen har genomfört en granskning av Polismyndighetens särskilda satsningar i utsatta områden. Granskningen har resulterat i ett antal iakttagelser och rekommendationer. Verksamheten har lämnat förslag till åtgärder i anledning av rekommendationerna. Polismyndigheten beslutar avseende internrevisionens rekommendation i avsnitt 3.3 att Nationella operativa avdelningen (Noa), beredningsenheten och UC Väst ska se över behovet av en nationell utbildning för områdespoliserna. Behovsinventeringen ska vara genomförd senast 2018-12-31. Vid konstaterat behov ska planering för och framtagande av en nationell utbildning initieras. Noa, beredningsenheten ansvarar för åtgärdernas genomförande. rekommendation i avsnitt 4.1 och 5.1 att Noa ska ta fram en nationell strategi för utsatta områden. Strategin ska vara färdig senast 2018-09-01. Noa, beredningsenheten, nationell samordning utsatta områden ansvarar för åtgärdens genomförande. rekommendation i avsnitt 4.3 att Noa ska följa upp metodstödet genom årliga bedömningar och dataanalyser. Noa, UC-Väst ansvarar för åtgärdernas genomförande. rekommendation i avsnitt 5.2 att Noa ska ta fram en kompetensprofil för underrättelsesamordnare. Kompetensprofilen ska vara färdig senast 2018-12-31. Noa, underrättelseenheten ansvarar för åtgärdens genomförande.	
Kostnad Inom budget	Finansiering Inom budget

Vid protokollet

Håkan Wall

Justeras

Anders Thornberg

Sändlista

Samtliga avdelningar och regioner

Kopia till

Arbetstagarorganisationerna

Bilaga till

**Granskning av särskilda satsningar -
utsatta områden**

Sammanställning av inkomna svar

Internrevisionens granskning av särskilda satsningar - utsatta områden

Förslag på åtgärder m.a.a. internrevisionens granskning har i huvudsak inhämtats av Rikspolischefens kansli. Förslag har inhämtats från berörda polisregioner, nationella operativa avdelningen (Noa) samt HR-avdelningen.

Denna sammanställning innehåller inkomna förslag på åtgärder. Sammanställningen följer rapportens huvudrubriker och förslagen återfinns under respektive rekommendation.

INNEHÅLL

3	Organisation och bemanning	3
3.1	Resurser	3
3.2	Lokal organisation	7
3.3	Kommunpoliser och områdespoliser	11
4	Ledning, styrning och uppföljning	17
4.1	Nationell styrning.....	17
4.3	Metodstöd	19
5.1	Samverkan med andra samhällsaktörer, kommun	20
5.2	Underrättelseverksamhet.....	23
5.3	Utredningsverksamhet	27
5.6	Arbetsmiljö	28

3 Organisation och bemanning

3.1 Resurser

Rekommendation (3.1)

Röd – Mycket väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

rutiner med samordning skapas i regionerna som tillförsäkrar att de polisära totalresurserna, inklusive aktionsgrupperna, används på ett effektivt sätt. För att åstadkomma resultat i de utsatta områdena är det nödvändigt att bestående resurser verkligen tillförs verksamheten.

Svar lämnat av:

- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Öst
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Region Stockholm

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar lämnat av

Region Stockholm, krkom Gunnar Appelgren

Åtgärder

Samordning via daglig styrning. Taktiskt forum- Taktiskt center-regionalt taktiskt center.

Initiativ Mareld har bland annat haft som mål att resursförstärka de särskilt utsatta områden. Detta arbete har skett mellan 160701 och pågår. Sedan ett år har ett dimensioneringsarbete pågått i regionen, SPETS, som utmynnat i en bemanningsinriktning framåt i tid. Se tabell.

Placerade - Palasso - 151031			
Sektion/LPO	CIV	POL	Total
LPO Botkyrka	5	105	110
LPO Södertälje	2	123	125
LPO Rinkeby	2	168	170

Placerade - Palasso - 171231			
Sektion/LPO	CIV	POL	Total
LPO Botkyrka	13	131	144
LPO Södertälje	23	148	171
LPO Rinkeby	21	173	194

Resursbehov dimensionering			
Sektion/LPO	CIV	POL	Total
LPO Botkyrka	19	151	170
LPO Södertälje	29	160	189
LPO Rinkeby	27	167	194

En utförlig plan.

Ansvarig	Biträdande regionpolischef Pia Sjunnegård Dahlbom.
Tidsplan	2018-2020.

Region Väst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Väst, biträdande regionpolischef
Åtgärder	<p>Ledningsgruppen i regionen prövar inför varje verksamhetsår vilket behov lokalpolisområden med utsatta och särskilt utsatta områden har. Fördelning av regionens samlade resurs tar hänsyn till de lokalpolisområden med utsatta och särskilt utsatta områden. I nuläget har exempelvis LPO Hisingen tillförts 17 extra resurser och LPO Nordost 25 st. Det finns ett beslut på att tillföra extra resurser till LPO Syd och i nästa fördelningsomgång kommer även extra resurser att tillföras LPO Borås.</p> <p>I enlighet med region Västs handlingsplan utsatta områden 2018-2020 ska regionen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tillse att fortsatt tillhandahålla och fördela nuvarande och framtida resurs för att skapa förutsättningar och större förmåga till ett uthålligt polisarbete i de utsatta områdena. En verksamhetsanalys ska genomföras som redovisar behov och fördelning av tillkommande resurser. 2. Fortsatt verka för att nationella resurser i större utsträckning ska kunna avropas till de utsatta områdena. Det bör till exempel utredas om funktionsansvaret för aktionsgrupperna i sin helhet ska övergå till polisregionerna.
Ansvarig	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regionledningen Väst. 2. Regionledningen Väst i beredning med NOA.
Tidsplan	Samtliga åtgärder utifrån region Västs handlingsplan för utsatta områden sker löpande under 2018-2020.

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:
 Regionen anser att de polisiära totalresurserna används på ett effektivt sätt i regionen och kom-

mer fortsatt att tillföra verksamheten resurser för att minska det dödliga våldet och övriga brott inom den grova brottsligheten. UND har ett fortsatt uppdrag att ständigt bevaka frågan och regionen arbetar för att aktionsgruppernas resurser ska riktas mot arbetet i de utsatta områdena.

Region Syd

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Regionpolischef Carina Persson
Åtgärder	<p>Alla beslut om resursförflyttningar hanteras inom ramen för resursfördelningsplanen. Däri har bland annat fastslagits att polisområde Malmö ska utöka inom utredningsverksamheten för att säkerställa balansen mellan den yttre och den utredande verksamheten. I LPO Växjö pågår en rekrytering i syfte att förstärka arbetet i Araby. Regionen har de rutiner som behövs för att säkerställa de polisiära resurserna, utmaningen är att verksamhetens behov är större än tillgången på personal.</p> <p>Regionen kommer att kraftsamla i syfte att situationen i Aaby ska vändas till att inte längre vara ett särskilt utsatt område. Därav har det bland annat skapats ett lokalt underrättelsecenter i Araby.</p> <p>De ärenden som regionen genom RUC lyfter upp till nationell nivå utgår från de lokala problembilderna (främst Malmö). Det innebär att nationella aktionsgruppen arbetar med de ärenden som är prioriterat utifrån situationen i de särskilt utsatta områdena.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Öst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Björn Lidö, efter beredning med urval av berörda inom Rolg.
Åtgärder	<p>Regionens särskilt utsatta område, Skäggetorp, är och har över tid varit i fokus för regionens, och framförallt berört polisområdes, strategiska och operativa resursplanering.</p> <p>Regionens resursplanering vilar på ett regionalt beslut om strategisk inriktning för region Östs resursfördelning. I beslutet anges att antalet områdespoliser ska uppgå till en områdespolis per 10 000 invånare i det aktuella särskilt utsatta området.</p> <p>För att denna resurs ska kunna ökas förutsätts ett regionalt nettotillskott av poliser.</p> <p>Vad gäller Skäggetorp som ett särskilt utsatt område förtjänar det även att påpekas att regionen gör den preliminära bedömningen att</p>

	<p>utvecklingen gått i positiv riktning på ett sätt som gör att området idag snarare är att betrakta som ett utsatt område.</p> <p>En del i den positiva utvecklingen är att aktionsgruppen arbetat i området utifrån beslut i operativa rådet om en insats benämnd Nappa. En framgångsfaktor i det arbetet har varit en väl fungerande samordning mellan aktionsgruppens och polisområdets och lokalpolisområdets arbete och dess resurser. Arbetet har utgått från ett kontinuerligt lämnat underrättelsestöd.</p> <p>Regionen ämnar inte vidta ytterligare åtgärder än ovan nämnda.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	
Åtgärder	<p>Resursbedömning görs löpande utifrån rådande lägesbild. Grundbemanningen kan utefter behov temporärt förändras.</p> <p>Som garant för att rutiner med samordning efterföljs svarar OPVS och ytterst regionens operativa ledningsgrupp.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:

Vivalla har tillförts resurser. Polisstationen är bemannad med utredningsresurs och områdespolisser.

Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Polismästare Pär Halldén polisområdeschef Uppsala.
Åtgärder	<ol style="list-style-type: none">1. Ett poliskontor kommer iordningsställas i Gottsunda centrum under 2018. Stora ansträngningar har ägnats denna fråga. Arbetet med riskanalysen och åtgärder för att minska risker har tagit tid och sker i samverkan med EA's fastighetssektion. Tidigare förslag har undertjänst av arbetsmiljöskäl varför arbetet dragit ut på tiden.2. Resurser för att ha särskilt utpekade områdespolisser i Gottsunda

	<p>kommer att kunna vara på plats 1 september 2019. Målet är att ha minst sex områdespoliser för yttre tjänst och två utredare. Alltjämt är det stora avhopp av personal vilken gör att det är svårt att besätta verksamhet utanför IGV.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Under tiden tills den särskilda Gottsunda gruppen bildats kommer befintlig BF/IGV personal och områdespoliser rikta sin planerade verksamhet i huvudsak mot problematiken kring Gottsunda. I möjligaste mån.4. Riktade och samordnade insatser sker löpande med hela regionens resurs inom ramen för den särskilda händelsen Lynx (A27.749/2018 saknr.480) där bland annat aktionsgruppens resurser används.5. Samordning sker inom ramen för kommenderingen Lynx och i ROLG.6. Uppföljning sker inom ramen för aktivitetsplaneringsuppföljningen och POI uppföljning.
Ansvarig	Pär Halldén polisområdeschef Uppsala och Jale Poljarevius lokalpolisområdeschef Uppsala/Knivsta tillika kommenderingschef för Lynx.
Tidsplan	2018-till 1 september 2019.

3.2 Lokal organisation

Rekommendation (3.2)

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

regionerna vidtar åtgärder som säkerställer att poliser i de utsatta områdena i så stor utsträckning som möjligt fredas från andra uppdrag, kommenderingar etc.

Svar lämnat av:

- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Öst
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Region Stockholm

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar lämnat av	Region Stockholm, krkom Gunnar Appelgren.
Åtgärder	Ett sätt att tillförsäkra kontinuerlig verksamhet i de särskilt prioriterade lokalpolisområdena är att resursförstärka som vi gjort genom Initiativ

	<p>Mareld (se svar 3.1).</p> <p>Ett annat sätt är att styra/prioritera områdes och regionala resursers verksamhet mot och tillsammans med de särskilt prioriterade lokalpolisområdena(SPO). Detta fanns i planeringen för 2017 och finns i planeringen för 2018.</p> <p>Det bedöms ogörligt att helt freda personalen i SPO i det läget som råder i regionen med en generell polisbrist och bland annat ett ökat skjutvapenvåld på allmänna platser.</p>
Ansvarig	Biträdande Regionpolischef Pia Sjunnegård Dahlbom.
Tidsplan	2018-2020.

Region Väst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Väst, biträdande regionpolischef
Åtgärder	<p>I enlighet med region Västs handlingsplan utsatta områden 2018-2020 ska regionen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Genom fortsatt dialog med lokalpolisområdena, beakta regionens samtliga lokalpolisområdens läge i den ordinarie kärnverksamheten samt de lokala problembilderna, vid tillfälliga personalförstärkningar och personaluttag. 2. ROLG fortsätter att bereda och lämna förslag till hur enheter på regional nivå taktiskt kan användas för att motverka problematiken i utsatta områden utifrån lokala läges- och problembilder. 3. Fortsätta att ytterligare förstärka det juridiska stödet till lokalpolisområden med utsatta områden. Bland annat genom fortsatt identifiering av juridiska spörsmål som specifikt berör problematiken utsatta områden. 4. Kontinuerligt sörja för att medarbetarna kompetensutvecklas i syfte att stärka dem i de särskilda utmaningar som arbete i de utsatta områden innebär. En inventering av utbildnings- och kompetensbehov ska genomföras samt upprättande av en kompetensförsörjningsplan. 5. Fortsätta att utveckla underrättelseverksamhetens stöd till utsatta områden och förbättra informationsflödena. Bland annat genom att rikta underrättelseverksamhet utifrån de utsatta områdenas lokala problem- och lägesbilder. 6. Förstärka införandet av Polismyndighetens metodstöd mot organiserad brottslighet i lokalsamhället och tillse dess tillämpning. Detta ska ske genom riktade utbildningsinsatser, tillgängliggöra metodstödet och dess tillhörande analysverk-

	tyg på Intrapolis och praktiskt stöd till lokapolisområden vid användning av metodstödet.
Ansvarig	<ol style="list-style-type: none"> 1. Chef polisområde, chef kommendering 2. ROLG 3. Rättsenheten i samverkan med LPO 4. HR i samverkan med LPO 5. Chef underrättelseenheten 6. Införandet av metodstöd ska ske i samråd med NOA UC Väst och RSLG
Tidsplan	Samtliga åtgärder utifrån region Västs handlingsplan för utsatta områden sker löpande under 2018-2020.

Region Syd

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Regionpolischef Carina Persson.
Åtgärder	<p>Målsättningen är att områdespolisen i Araby kommer att hållas utanför IG-verksamheten under kommande sommarperiod.</p> <p>Regionen ställer sig bakom internrevisionens rekommendation. Det är dock en utmaning att helt freda resursen i de särskilt prioriterade områdena. Regionen hanterar omfattande NFO och SPT-uppdrag vilket ofta innebär behov av prioriteringar vid personaluttag.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Öst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Björn Lidö, efter beredning med urval av berörda inom Rolg.
Åtgärder	<p>Se ovan angående regionens beslut om strategisk resursfördelning och att en förstärkt fredad resurs förutsätter ett regionalt nettotillskott.</p> <p>Som internrevisionen konstaterar finns behov av att kontinuerligt följa utvecklingen i de utsatta områdena för att optimera resursanvändandet och för att anpassa åtgärder varefter läget utvecklas i de olika områdena.</p> <p>Regionen har, utifrån ovan nämnda utgångspunkt, arbetat i enlighet med den fasteori som ligger till grund för polisens metodstöd för arbetet i de utsatta områdena. I detta ligger bland annat att långsiktigt och med kontinuitet arbeta med förebyggande åtgärder för att på sikt</p>

	<p>säkra den positiva utveckling som regionen ser i Skäggetorp. Detta arbete sker dels inom ramen för den myndighetsgemensamma satsningen mot allvarlig och organiserad brottslighet och dels inom ramen för det långsiktiga förebyggande arbete som bedrivs inom polisområdet i samverkan med lokala aktörer.</p> <p>Regionen ämnar inte vidta ytterligare åtgärder än ovan nämnda.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	
Åtgärder	<p>De åtgärder som säkerställer att poliser i de utsatta områdena i så stor utsträckning som möjligt fredas från andra uppdrag, kommanderingar är direktiv i lokala verksamhetsplaneringen.</p> <p>Regionledningscentralen skall i så stor utsträckning som möjligt freda poliserna i det särskilt utsatta området för uppdrag.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Polismästare Pär Halldén polisområdeschef
Åtgärder	<p>Se svar under punkt 3.1.</p> <p>Polisområdets resurs är ansträngd till bristningsgränsen.</p> <p>Rapporten pekar på att polisarbetet ska bedrivas under ”normala omständigheter”. Just nu är bedömningen att polisregion Mitt och polisområde Uppsala inte befinner sig under några normala omständigheter. Polisområde Uppsala hade under 2017 23 skjutningar. Till det tillkom det ytterligare 13 skjutningar i regionen. Regionens polispersonal har utsatts för grova angrepp på medarbetare och polishus som omfattat skjutning med grovkalibrigt automatvapen mot polistestad och handgranatsattack mot polishus och anställda. Till det har region Mitt sedan 2015 tappat flest poliser i förhållande till befintlig resurs. Grundbemanningen på BF/IGV ligger många gånger på mininivå för att personalresursen inte räcker till.</p>

	Region Mitt delar internrevisionens uppfattning om att verksamheten ska bedrivas med sedvanligt polisarbete under normala förhållanden. Målet är att region Mitt ska kunna göra det fullt ut september 2019.
Ansvarig	Polisområdeschefer.
Tidsplan	2018-2019.

3.3 Kommunpoliser och områdespoliser

Rekommendation (3.3-1)

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:
regionerna skapar förutsättningar för områdespoliserna att kunna arbeta i enlighet med framtagen uppdragsbeskrivning.

Svar lämnat av:

- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Öst
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Region Stockholm

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Biträdande Regionpolischef Pia Sjunnegård Dahlbom.
Åtgärder	Polisregion Stockholm delar Internrevisionens kritik och konsekvensanalys. Polisregion Stockholm har ambitionen att tillsätta områdespoliser i den utsträckning som det finns behov av efter de lokala lägesbilderna. Detta kan genomföras när Polisregionen tillförs polispersonal under perioden fram till 2020. Polisregionen har vidare även målsättningen att dessa områdespoliser ges möjlighet att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.
Ansvarig	Biträdande Regionpolischef Pia Sjunnegård Dahlbom.
Tidsplan	

Region Väst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Väst, biträdande regionpolischef
Åtgärder	I enlighet med region Västs handlingsplan utsatta områden 2018-2020 ska regionen: <ol style="list-style-type: none">1. Genom fortsatt dialog med lokalpolisområdena, beakta regionens samtliga lokalpolisområdens läge i den ordinarie kärnverksamheten samt de lokala problembilderna, vid tillfälliga personalförstärkningar och personaluttag.2. Kontinuerligt sörja för att medarbetarna kompetensutvecklas i syfte att stärka dem i de särskilda utmaningar som arbete i de utsatta områden innebär. En inventering av utbildnings- och kompetensbehov ska genomföras samt upprättande av en kompetensförsörjningsplan.
Ansvarig	<ol style="list-style-type: none">1. Chef polisområde, chef kommendering2. HR i samverkan med LPO
Tidsplan	Samtliga åtgärder utifrån region Västs handlingsplan för utsatta områden sker löpande under 2018-2020.

Region Syd

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Regionpolischef Carina Persson
Åtgärder	Regionen har områdespoliserna i de utsatta områden som till största delen arbetar enligt uppdragsbeskrivningen. I LPO Växjö har resursfördelningsplanen inneburit att man kunnat rekrytera till IG-verksamheten för att freda områdespoliserna i Araby.
Ansvarig	
Tidsplan	

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:

Regionen arbetar både brottsförebyggande och repressivt i de utsatta områdena. Det repressiva arbetet har på senare tid varit framgångsrikt med många frihetsberövade och det har blivit lugnare i områdena.

Polisområde Malmö har de senaste månaderna haft fokus på utredning och då delvis använt områdespoliserna till det. Jämvikten mellan yttre verksamhet och utredning börjar nu bli bättre och snart kommer de områdespoliserna kunna återgå att verka i sitt uppdrag.

Region Öst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Björn Lidö, efter beredning med urval av berörda inom Rolg.
Åtgärder	Regionens områdespoliser arbetar i enlighet med aktuell uppdragsbeskrivning utifrån ovan redan nämnda förutsättningar. Regionen ämnar inte vidta ytterligare åtgärder än ovan nämnda.
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	
Åtgärder	När områdespolisverksamheten är resurssatt för uppdraget i det särskilt utsatta området torde förutsättningarna att arbeta utefter uppdragsbeskrivningen kunna fullföljas.
Ansvarig	
Tidsplan	

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:
Särskild utbildning för områdespoliser torde också bidra till att effektivisera verksamheten.

Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Polismästare Pär Halldén polisområdeschef.
Åtgärder	Region Mitt delar internrevisionens bedömning. Internrevisionens rekommendation planeras vara genomförd fullt ut 1 september 2019.
Ansvarig	Polisområdeschefer.
Tidsplan	1 september 2019.

Rekommendation (3.3-2)
Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

HR i samråd med Noa och polisregionerna ser över behovet av nationell utbildning för områdespoliser.

Svar lämnat av:

- HR-avdelningen
- Noa
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen

HR-avdelningen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	HR-avdelningen Kompetenscenter/ Tf. ämnesansvarig Brottsförebyggande metoder May-Britt Rinaldo, Kompetenscentrum 4
Åtgärder	<p>1. KC 4 erbjuder utbildningen ”Brottsförebyggande metoder och samverkan” som ger 7,5 högskolepoäng. Utbildningen genomförs på Linnéuniversitetet och Malmö universitet. 2016 och 2017 riktade sig utbildningen till alla ny tillsatta kommunpoliser, men har från och med vårterminen 2018 öppnats för områdespoliser. Från kursomgången höstterminen 2018 kommer utbildningen att vända sig till medarbetare som i sitt dagliga arbete har brottsförebyggande och trygghetskapande inriktning.</p> <p>2. Malmö universitet erbjuder ”Kriminologi, polisvetenskap och brottsprevention” (15 hp) vid Institutionen för kriminologi (2017 och 2018 med planerad ny kursstart 2019). Kursen kan med fördel läsas av kommunpoliser och områdespoliser som vill fördjupa sig i ämnet.</p> <p>3. KC 4 erbjuder en kurs i ”Våldsbejakande extremism” (2016, 2017) Denna utbildning riktar sig initialt till poliser i brottsförebyggande arbete, men kan med fördel genomföras även av områdespoliser med intresse.</p> <p>4. KC 4 erbjuder fortbildning i ”Våldsbejakande extremism” (2016, 2017). Denna utbildning riktar sig till de som tidigare genomgått utbildarutbildningen och är en uppdatering i ämnesområdet</p>
Ansvarig	Noa/UC Syd är kravställare och KC 4 tillser att interna och externa utbildningar som motsvarar kravställning och behov finns att tillgå för myndighetens anställda.
Tidsplan	1. Pågående kompetensinsats

	2. Nästa kursstart januari 2019. 3. Nästa utbildningstillfälle oktober 2018 4. Nästa utbildningstillfälle november 2018.
--	--

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:

1. Kommunikationen och marknadsföringen om befintlig utbildning är framgångsfaktorn för att få denna känd och deltagare anmälda från polisregionerna.

Utbildningen kommer till viss del att omarbetas för att mer rikta sig mot en bredare grupp medarbetare inom Polisen. En av dessa är områdespoliser.

3. Utbildningen ska ev. omarbetas från en utbildarutbildning till en bredare målgrupp och delar läggas som web-utbildning.

4. UC Väst erbjuder därutöver nätverksträffar med seminarium för områdespoliser och övriga med intresseområde VBE.

Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	NOA, Beredningsenheten, Mikael Ekman Polisintendent.
Åtgärder	Noa, beredningsenheten och UC-Väst kommer att påbörja arbetet med att se över möjligheten att tillskapa en utbildning för områdespoliser, HR är kontaktade för samverkan i behovsinventeringen.
Ansvarig	HR är ansvarig för utbildning.
Tidsplan	Behovsinventering samt planering 2018-12-31.

Region Stockholm

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Biträdande Regionpolischef Pia Sjunnegård Dahlbom.
Åtgärder	Polisregion Stockholm bedömer i likhet med Internrevisionen att det finns ett påtagligt utbildningsbehov vad gäller det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet generellt inom svensk polis. Med rådande ansvarsfördelning inom Polismyndigheten framstår det som att HR-avdelningen har ansvaret för att ta fram utbildningar, Polisregion Stockholm bidrar gärna med kompetens i detta arbete. Sedan 2016 bedriver Polisutbildningen vid Linnéuniversitetet tillsammans med Institutionen för kriminologi vid Malmö universitet en uppdragsutbildning i brottsförebyggande metoder och samverkan (7,5hp). Under 2018 kommer två kursomgångar att anordnas. Av de närmare 40 deltagare som går utbildningen under VT-18 arbetar upp-

	skattningsvis ett tiotal som områdespoliser varav 3 av dessa kommer från Polisregion Stockholm. Polisregion Stockholm kommer även fortsättningsvis att möjliggöra för Polisregionens områdespoliser att delta i denna utbildning.
Ansvarig	Biträdande Regionpolischef Pia Sjunnegård Dahlbom.
Tidsplan	Undervisningen av områdespoliser är planerad och pågår under 2018.

Region Väst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Väst, biträdande regionpolischef
Åtgärder	I enlighet med region Västs handlingsplan utsatta områden 2018-2020 ska regionen: <ol style="list-style-type: none">1. Kontinuerligt sörja för att medarbetarna kompetensutvecklas i syfte att stärka dem i de särskilda utmaningar som arbete i de utsatta områden innebär. En inventering av utbildnings- och kompetensbehov ska genomföras samt upprättande av en kompetensförsörjningsplan.
Ansvarig	<ol style="list-style-type: none">1. HR i samverkan med LPO
Tidsplan	Samtliga åtgärder utifrån region Västs handlingsplan för utsatta områden sker löpande under 2018-2020.

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:

Rekommendationen om en nationell utbildning stöds men region Väst kommer inte, utöver ovan lämnad åtgärd, att vidta ytterligare regionala åtgärder för att tillse en specifik utbildning för områdespoliser utan avvaktar en eventuell nationell utbildning.

Region Syd

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Regionpolischef Carina Persson
Åtgärder	Regionen ställer sig bakom internrevisionens rekommendation och avvaktar HRs initiativ.
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	
Åtgärder	Polisregion Bergslagen ser fram emot att i samråd med HR, Noa och polisregionerna se över behovet av nationell utbildning för områdespoliser.
Ansvarig	
Tidsplan	

4 Ledning, styrning och uppföljning**4.1 Nationell styrning***Rekommendation (4.1-1)*

Orange - Väsentlig brist
Internrevisionen rekommenderar att: Noa tar initiativ till att rutiner skapas i regionerna med avseende på resurstilldelning, rekrytering/lönebildning, kompetensutveckling samt att beslut fattas om utpekad ansvar för nationell samordning omfattande t.ex. erfarenhetsutbyte/nätverksbyggande.

Svar lämnat av:

- Noa

Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	NOA, Beredningsenheten, Mikael Ekman Polisintendent.
Åtgärder	Nationell samordningsfunktion har inrättats på NOA, Beredningsenheten i september 2017. Arbete att ta fram Nationell strategi för utsatta områden pågår.
Ansvarig	NOA, Beredningsenheten, nationell samordning utsatta områden.
Tidsplan	Nationell samordning klart 1/9-2017. Nationell strategi färdig 2018-09-01.

*Rekommendation (4.1-2)***Orange - Väsentlig brist**

Internrevisionen rekommenderar att:

HR-avdelningen ges i uppdrag att ta fram en modell som i större utsträckning beaktar behoven av tilldelning av personal, rekrytering, lönebildning och kompetensutveckling i de utsatta områdena.

Svar lämnat av:

- HR-avdelningen

*HR-avdelningen***Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation**

Svar lämnat av	Oscar Lundin vid HR-avdelningen kansli.
Åtgärder	<p>När det gäller den nationella mededelsfördelningsmodellen, vilken är gemensamt beslutad men som EA ansvarar för, fördelas ekonomiska medel till regioner och avdelningar. Regioner och avdelningar äger sedan att fördela detta mellan polisområden (PO) och enheter samt lokalpolisområden (LPO) och sektioner. När det gäller tillskott av polisaspiranter/polisassistenter sker detta genom att i) först täcka avgångar inom respektive region (detta för att konstant hålla nivån av poliser), och de polisaspiranter som sedan kvartsår och därigenom bidrar till en nettoökning fördelas till ii) 2/3 enligt mededelsfördelningsmodellen och iii) 1/3 enligt en nyckel som baseras på hur många utsatta områden som regionen har (beslut NSLG). Hur regionerna sedan fördelar aspiranterna mellan PO/LPO/utsatta områden äger respektive region att besluta om. Den nuvarande modellen beaktar således redan att regioner med större andel utsatta områden får mer resurser, att sedan via nationell styrning styra hur regionerna fördelar sina resurser förefaller som att ta ifrån regionerna ansvar och möjlighet till lokala prioriteringar.</p> <p>HR-avdelning anser att den nationella styrningen stödjer ökade behov i de utsatta områdena och att ansvaret för att realisera det ligger hos regionerna.</p> <p>När det gäller lönebildning fördelas lönemedel till regioner och avdelningar under nationell styrning. Vid den senaste lönerevisionen tilldelades extra medel till poliser med mer än 6 år i tjänst (och under 28 000 i lön) samt till poliser i utsatta områden. I avtalet för perioden 2017-2020 finns bl.a. följande åtagande "Ett tillägg inrättas för dem som arbetar mot problembilden i de särskilt prioriterade områdena." Exakt hur detta ska utformas är något parterna kommer att arbeta fram. Utöver dessa nationella satsningar äger regionerna att inom given ram omfördela medel enligt Polismyndighetens lönepolitiska strategi. Där framgår att lönebildningen präglas av nationell styrning och lokal tillämpning samt att lönen är ett styrmedel." Individuell</p>

	<p>lönesättning är en förutsättning för att lönen ska utgöra ett styrmedel som bidrar till att säkra myndighetens kompetensförsörjning i hela landet, att verksamheten utvecklas mot målen samt stimulerar till personlig och professionell utveckling. Lönebildningen ska stödja Polismyndighetens verksamhetsidé och är därmed ett medel för att förverkliga reformen att komma närmare medborgarna.”</p> <p>HR-avdelningen anser mot bakgrund av detta att frågan har beaktats och kommer att beaktas i kommande lönerevision.</p> <p>När det gäller kompetensplanering stödjer HR-avdelningen regioner och avdelningar i deras arbete med att ta fram inriktning för kompetensförsörjning på övergripande regional-/avdelningsnivå. HR-avdelningen erbjuder dessutom metodstöd och rådgivning för regionernas och avdelningarnas kompetensplanering på gruppnivå. Syftet är att säkra rätt kompetens på kort och lång sikt utifrån verksamhetens behov och inom givna ekonomiska ramar.</p> <p>HR-avdelningen anser mot bakgrund av detta att eventuella särskilda behov av kompetensutveckling i de utsatta områdena fångas upp och kan tas om hand såväl regionalt som nationellt.</p> <p>Om ett särskilt uppdrag är aktuellt bör det vara regionerna som inom ramen för sitt regionala ansvar utvecklar arbetet med regional fördelning av personal och prioriteringar i de utsatta områdena.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

4.3 Metodstöd

Rekommendation (4.3)

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

- Noa UC Väst tillsammans med HR-avdelningen tar initiativ till utbildningsinsats kopplat till metodstödet
- Noa UC Väst tar fram planer för en tydligare implementering och rutiner för en bredare användning samt systematisk uppföljning i enlighet med metodstödet.

Svar lämnat av:

- Noa
- HR-avdelningen

Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	NOA, Beredningsenheten, Mikael Ekman Polisintendent.
Åtgärder	Digitalisering av metodstödet pågår, publicering på Intrapolis sker maj 2018 inklusive instruktioner. Implementering har skett på samtliga LPO, regionalt utbildningsansvariga finns. Uppföljning sker genom årliga bedömningar och dataanalys kommer att ske på NOA.
Ansvarig	UC-Väst.
Tidsplan	Digitalisering Maj 2018. Uppföljning löpande årligen.

HR-avdelningen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	HR-avdelningen Kompetenscenter/ Tf. ämnesansvarig Brottsförebyggande metoder May-Britt Rinaldo, Kompetenscentrum 4.
Åtgärder	HR/Kompetenscentrum och Noas utvecklingscentrum har påbörjat arbetet kring området brottsförebyggande, trygghetsskapande och implementering/utbildning i metodstöd. Att Noa UC Väst tillsammans med HR-avdelningen tar initiativ till utbildningsinsats kopplat till metodstödet.
Ansvarig	HR/Kompetens. Noa – UC.
Tidsplan	2018.

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:

Beroende på utvecklat metodstöd är det olika i behov av implementering genom RIFA/LIFA-organisation, eller genom implementering i befintlig utbildning. För att metodstöd ska ingå i utbildningskatalogen som enskild utbildning förutsätts en beställning från processägaren.

5.1 Samverkan med andra samhällsaktörer, kommun*Rekommendation (5.1)***Röd – Mycket väsentlig brist**

Internrevisionen rekommenderar att:

ansträngningar görs av Noa i samråd med regionerna att ytterligare tydliggöra polisens ansvar och roll gentemot andra berörda aktörer, myndigheter etc. Detta kan t.ex. ske genom ett generellt policydokument. Polisen bör eftersträva ett enhetligt synsätt och i olika sammanhang klargöra vad som ankommer på polisen.

Svar lämnat av:

- Noa
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen
- Region Mitt

Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	NOA, Beredningsenheten, Mikael Ekman Polisintendent.
Åtgärder	Arbete med att ta fram nationell strategi för utsatta områden pågår, samverkan är central i denna strategi.
Ansvarig	NOA-Be, nationell samordning utsatta områden.
Tidsplan	2018-09-01.

Region Stockholm

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Polisregion Stockholm/Tf. Biträdande regionpolischef/Jan Evensson.
Åtgärder	<p>Polisregion Stockholm delar Internrevisionen bedömning avseende ett behov av att regionerna ytterligare tydliggör polisens ansvar och roll gentemot andra berörda aktörer, myndigheter etc.</p> <p>I Polismyndigheten pågår ett Strategiskt utvecklingsprojekt för polisens brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete. Representanter från Polisregion Stockholm deltar i detta projekt.</p> <ul style="list-style-type: none">- I delrapport A1 redovisas förslag på definitioner avseende brottsförebyggande respektive trygghetsskapande arbete.- Vidare redovisas förslag i delrapport A2 på hur organisationsstrukturen inom Polismyndigheten bör se ut för att den brottsförebyggande och trygghetsskapande verksamheten ska få största möjliga genomslag. <p>Genomförs de åtgärder som föreslås i delrapporterna A1 och A2 kommer detta att bidra till att tydliggöra polisens ansvar och roll gentemot andra berörda aktörer och myndigheter. Åtgärderna kommer även att bidra till ett enhetligt synsätt och klargöra vad som an-</p>

	kommer på polisen.
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Väst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Väst, biträdande regionpolischef
Åtgärder	<ol style="list-style-type: none"> Regionen arbetar fortsatt utifrån BRÅ:s samverkansmodell och kommer att genomföra en konferens senare under våren 2018 med syftet att skapa en gemensam grund, förståelse och plattform i samverkansarbetet. <p>I enlighet med region Västs handlingsplan utsatta områden 2018-2020 ska regionen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kontinuerligt förbättra redan pågående samverkansarbete och identifiera uppkommande samverkansbehov och samverkansaktörer. Samverkan saknas ännu inom vissa områden som pekats ut som särskilt angelägna i det brottsförebyggande arbetet, till exempel hälso- och sjukvården. PO Storgöteborg har inlett ett projekt med psykiatrin inom Sahlgrenska Universitetssjukhus för att utvärdera potentiellt samarbete och vilken roll den kan spela för unga vuxna kriminella.
Ansvarig	<ol style="list-style-type: none"> Regionkansliet Polisområde Storgöteborg, projektansvarig biträdande chef polisområde Storgöteborg
Tidsplan	<ol style="list-style-type: none"> Konferensen kommer att genomföras 2018-05-17 Samtliga åtgärder utifrån region Västs handlingsplan för utsatta områden sker löpande under 2018-2020.

Region Syd

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Regionpolischef Carina Persson
Åtgärder	Regionen ställer sig tveksamma till att detta ska hanteras centralt.
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	
Åtgärder	Ett generellt policydokument bör tas fram som klargöra vad som ankommer på polisen. Polisregionen samverkar gärna med Noa för att ta fram ett dokument.
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Polismästare Pär Halldén polisområdeschef.
Åtgärder	Kommunal samverkan följs upp i både strategisk och operativ ledningsgrepp på enhetsnivå. Både gällande effekt och också ansvarsförhållande.
Ansvarig	Polisområdeschefer.
Tidsplan	Fortlöpande.

5.2 Underrättelseverksamhet*Rekommendation (5.2)***Orange - Väsentlig brist**

Internrevisionen rekommenderar att:

Noa Und tillsammans med regionerna ytterligare intensifierar arbetet med att skapa rutiner som tillförsäkrar en enhetlig underrättelseverksamhet där även de utsatta områdena är tydligt delaktiga. Införande av lokala underrättelsesamordnare bör övervägas där det saknas.

Svar lämnat av:

- Noa
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd

- Region Bergslagen
- Region Mitt

Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	NOA, Beredningsenheten, Mikael Ekman Polisintendent.
Åtgärder	<p>Genomförda åtgärder</p> <ul style="list-style-type: none"> • En ny rollbeskrivning för underrättelsesamordnare har beslutats och har implementerats under Q1 2018. Den utgör grunden för nationell enhetlighet av det stöd som lokala underrättelsesamordnare ska ge. <p>Pågående åtgärder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pilot av mobilapplikation som gör det möjligt att tipsa Und påbörjas april 2018. • Utveckling av verktyg (inom Polar) för att lämna information till Und samt för underrättelsetjänsten att ta emot densamma pågår, pilot beräknas kunna starta i juni. • Utveckling av delgivningssystemen Asp och OBS-portal pågår. • Ny grundutbildning för blivande (och befintlig) underrättelsepersonal är under framtagning. Klart efter sommaren 2018. <p>Kommande åtgärder</p> <p>Kompetensprofil för underrättelsesamordnare ska tas fram under 2018.</p>
Ansvarig	NOA-Und.
Tidsplan	Senast 2018-12-31.

Region Stockholm

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Stockholm, Tf chef Underrättelseenheten Katarina Grönberg.
Åtgärder	<p>Ur ett övergripande perspektiv så genomför Underrättelseenheten i Region Stockholm ett förändringsarbete. Bakgrunden till detta är en tidigare sammanslagning av olika underrättelsesektioner till en enhet i april 2016 i kombination med en minskning i personalresurs under tid. I samband med detta arbete är bl.a. Underrättelseenhetens roll genom bl.a. lokala underrättelsesamordnare i de särskilt utsatta respektive utsatta områden i särskilt fokus. I nuläget finns ett behov av att tillsätta ytterligare underrättelsesamordnare i dessa områden, både där dessa redan finns placerade men där behovet är att de bör vara</p>

	<p>fler, men även i de områden där det saknas underrättelsesamordnare i nuläget.</p> <p>Särskilt utsatta områden <u>Vidtagna åtgärder:</u> Underrättelseenheten deltar aktivt i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet genom Regionalt underrättelsecentrum (RUC). Inriktningen för detta arbete är bekämpning av allvarlig och samhällshotande organiserad brottslighet och mot organiserad brottslighet i lokalsamhället med särskilt fokus på utsatta områden. Sedan 2017 bedriver RUC tre gemensamma insatser med Lpo Södertälje, Lpo Botkyrka och Lpo Rinkeby. Det gemensamma underrättelsearbetet samordnas och koordineras av de lokala underrättelsesamordnarna, lokala operativa koordinatörer och RUC:s samordningsfunktion.</p> <p>Exempel på konkreta åtgärder som UND har genomfört; Fördjupade lägesbilder (med särskilt fokus på utmärkande problem som gör området särskilt utsatt, t.ex. öppna drogscener). Taktiska rapporter (kärnan av individer som står bakom en del av problembilden). Förankring av lägesbild och tongivande aktörer på LPO och andra myndigheter. Särskild resurssättning i projekt riktat mot vissa Lpo. Särskild resurssättning vad gäller underrättelsesamordning i vissa Lpo (Södertälje, Botkyrka). Prioriterad inhämtning.</p> <p><u>Planerade åtgärder:</u> Utveckla metoder för ett sammanhållet arbete på samtliga nivåer inom UND (region, polisområde och Lpo) för strategiskt, operativt och taktiskt polisarbete i Botkyrka. Tack vare de beslutade insatserna med lokalpolisområdena finns en struktur för myndighetssamverkan i underrättelsearbetet utifrån lokala problembilder. Detta kommer leda till att fler operativa beslutsunderlag i lokalpolisområdena kommer att produceras i samverkan med andra myndigheter.</p> <p>Utsatta områden <u>Vidtagna åtgärder:</u> De kriminella nätverken i flera av de utsatta områdena har prioriterats och underrättelsearbete har riktats mot dessa. Några av de utsatta områdena har ej kunnat prioriteras av underrättelseenheten gällande resurssättning (t.ex. Järfälla).</p> <p><u>Planerade åtgärder:</u> Utifrån ett resursperspektiv så kommer Underrättelseenheten sannolikt inte kunna tillföra underrättelsesamordnare i någon större utsträckning till de utsatta områdena.</p>
Ansvarig	Chef underrättelseenheten.
Tidsplan	

Region Väst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Väst, biträdande regionpolischef
Åtgärder	I enlighet med region Västs handlingsplan utsatta områden 2018-2020 ska regionen: <ol style="list-style-type: none">1. Fortsatt utveckla underrättelseverksamhetens stöd till utsatta områden och förbättra informationsflödena. Bland annat genom att rikta underrättelseverksamhet utifrån de utsatta områdenas lokala problem- och lägesbilder.
Ansvarig	<ol style="list-style-type: none">1. Chef underrättelseenheten.
Tidsplan	Samtliga åtgärder utifrån region Västs handlingsplan för utsatta områden sker löpande under 2018-2020.

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:
Regionen stödjer rekommendationen att skapa rutiner som tillförsäkrar en enhetlig underrättelseverksamhet men kommer inte att vidta fler regionala åtgärder än ovan.

Region Syd

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Mats Berggren, Chef Underrättelseenheten region Syd.
Åtgärder	Noa Und har redan tydligt beskrivit uppdraget för lokala underrättelsesamordnare och UC Väst tillsammans med Operativa Rådet driver metodutveckling för insatser i de utsatta områdena. Det senaste året har ett flertal sådana riktlinjer med krav på återredovisning om genomförande lämnats. Ytterligare sådana initiativ det närmaste året riskerar att störa implementeringen av tidigare initiativ och förlänga tiden tills dess att befintliga resurser kan användas fullt ut i operativ verksamhet istället för att verka i nya utvecklingsgrupper.
Ansvarig	
Tidsplan	

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder:
Region Syd har lokala underrättelsesamordnare i alla lokalpolisområden. Utifrån att dessa fram till hösten var organiserade under Lpo-chefen i respektive område har metod och uppdrag varit något olika. Detta ensas nu och enhetliga modeller för delgivning av

underrättelseorienteringar till personal på lokal nivå etableras.

Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	
Åtgärder	Området rör väl endast UND?
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Polismästare Pär Halldén polisområdeschef.
Åtgärder	Region Mitt Und tillsammans med verksamhetschefer tillförsäkras att utarbetade rutiner följs.
Ansvarig	Underrättelsechefen region Mitt i ROLG.
Tidsplan	Fortlöpande.

5.3 Utredningsverksamhet

Rekommendation (5.3)

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

Noa inom det pågående arbetet för att förbättra utredningsverksamheten särskilt beaktar situationen i de utsatta områdena.

Svar lämnat av:

- Noa

Noa

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar lämnat av	NOA, Beredningsenheten, Mikael Ekman Polisintendent.
Åtgärder	Beredningsenheten i egenskap av processägare för U/L har utsatta områden som särskilt prioriterade i arbetet att förbättra utredningsverksamheten.
Ansvarig	NOA Be, processägaren.
Tidsplan	Pågående och införlivat i linjearbetet.

5.6 Arbetsmiljö

Rekommendation (5.6)

Orange - Väsentlig brist

Internrevisionen rekommenderar att:

HR-avdelningen tillsammans med regionerna tar fram en plan för att intensifiera arbetet med att säkra en trygg arbetsmiljö för personalen som arbetar i de utsatta områdena.

Svar lämnat av:

- HR-avdelningen
- Region Stockholm
- Region Väst
- Region Syd
- Region Bergslagen
- Region Mitt

HR-avdelningen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation

Svar lämnat av	Mika Eskelinen och Tapio Lehto vid Arbetsgivarutveckling, förhandling och arbetsmiljö (i samarbete med VSE).
Åtgärder	Enligt arbetsmiljöplanen för 2018 ska verksamheten göra avvägningar utifrån arbetsmiljöaspekter särskilt kring terrorbekämpning och Polismyndighetens särskilt prioriterade områden. Detta uttrycks i planen som fokusområden för verksamhetsåret 2018. Det sägs vidare att varje region ansvarar för att identifiera områden som kräver särskild hänsyn utifrån de lokala behov som råder. Utöver linjeverksamhetens arbetsmiljöansvar vid regionerna har VSE fått ett uppdrag som rör medarbetarskydd utifrån den ökade hotbild som råder mot polisanställda i bland annat särskilt prioriterade områden. VSEs uppdrag är att föreslå åtgärder i syfte att stärka skyddet av polisanställda mot hot, våld och annan otillåten påverkan, trakasserier och självcensur. Arbetet med att värna en trygg arbetsmiljö för personalen i de utsatta

	<p>områdena, utifrån ett medarbetarskyddsperspektiv, sker därför inom ramen för linjeverksamhetens arbetsmiljöansvar vid polisregion och i uppdraget till VSE, som stödjer linjeverksamheten utan att ha ett arbetsmiljöansvar.</p> <p>I Polismyndighetens arbetsmiljöplan för 2018 har regionerna fått i uppdrag att säkerställa nedanstående delar. Arbetet ska ske i nära samverkan mellan chef, medarbetare samt skyddsombud genom arbetsplatsmöten och skyddskommittémöten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chefer ska erbjudas utbildning och tilldelas de resurser som behövs för att kunna ta emot sin fördelning av arbetsmiljöuppgifter. • Arbetsmiljöarbetet ska ha sin utgångspunkt i arbetsplatsmötet (APM) där medarbetarna ges möjlighet att diskutera sin arbetsmiljö och verksamhet. • Skyddsronder ska genomföras på samtliga arbetsplatser i enlighet med Polismyndighetens metodstöd. Resultaten av dessa ska omhändertas av chefen i syfte att uppnå en förbättring i arbetsmiljön där brister identifierats. Upprättade handlingsplaner ska dokumenteras. • Uppföljning av vidtagna åtgärder och handlingsplaner i samband med riskbedömningar och skyddsronder ska genomföras. • Riktlinjerna för krisstöd ska implementeras och göras känd för samtliga medarbetare. <p>Mot bakgrund av detta rekommenderar HR-avdelningen att regionerna genomför de i planen framtagna åtgärderna enligt punkterna ovan.</p> <p>Ambitionen inför verksamhetsåren 2019-2020 är att arbetsmiljömålen ska ingå i myndighetens verksamhetsplan. Internrevisionens rekommendation kommer därmed att beaktas även framöver i kommande arbetsmiljö-/verksamhetsplan beträffande arbetsmiljö.</p>
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Stockholm

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Johan Thornberg, efter inhämtat material från olika verksamheter i regionen.
Åtgärder	<p>Utöver det systematiska arbetsmiljöarbetet som t ex skyddsronder, skyddskommittéer och arbetsplatsmöten har initiativ tagits till följande åtgärder:</p> <p>Informationsinsats riktad till samtliga anställda i region Stockholm har påbörjats och kommer fortlöpa under 2018. Innehållet i informationen fokuserar på hur regionen arbetar innan, under och efter en</p>

	<p>händelse. Fokus riktas bland annat på vem som gör vad och när i form av åtgärder (som t ex sekretessmarkering) och ansvarsförhållanden (chefens arbetsmiljöansvar).</p> <p>Region Stockholm har beslutat om ytterligare personalresurser till Verksamhetsskyddet, målsättningen är att ha två nya handläggare på plats under våren 2018.</p> <p>Regionalt beslut om förtydligande rutiner vid hot, våld och annan otillåten eller otillbörlig påverkan riktad mot anställd inom polismyndigheten, se bifogat beslut. (Beslut medarbetarskydd, Beslutsprotokoll 2018-01-25).</p> <p>Att aktuella medarbetare genomgår hälsoundersökningar och uppföljning av dessa. Umeå universitet är engagerade i arbetet.</p> <p>Arbetet med en adekvat resursdimensionering. För att utjämna belastningen pågår ett arbete med att fördela resursen utifrån beslutad beräkningsmodell. Avsikten med beslutad beräkningsmodell är att en långsiktig lösning ska uppnås med tidsperspektivet 2020-12-31.</p> <p>Beslut om den särskilda händelsen (SH) Max.</p> <p>Begäran om nationell resursförstärkning till SH Max.</p>
Ansvarig	Biträdande regionpolischef
Tidsplan	

Region Väst

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Region Väst, biträdande regionpolischef
Åtgärder	<p>I enlighet med region Västs handlingsplan utsatta områden 2018-2020 ska regionen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fortsatt förtydliga och stärka arbetsmiljöarbetet och säkerhetsfrågor. Ett särskilt fokus riktas mot otillåten påverkan och dess effekter i form av exempelvis självcensur.
Ansvarig	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regionkansliet i samverkan med Regionala Arbetsmiljörådet och Verksamhetsskyddet.
Tidsplan	Samtliga åtgärder utifrån region Västs handlingsplan för utsatta områden sker löpande under 2018-2020.

Eventuella kommentarer till lämnad rekommendation eller planerade åtgärder: Regionen stödjer rekommendationen.

Region Syd

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Regionpolischef Carina Persson
Åtgärder	Regionen anser att frågan är omhändertagen i det nationella projektet Medarbetarskydd.
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Bergslagen

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	
Åtgärder	Polisregionen ställer sig positiv till internrevisionens rekommendation och samverkar gärna med HR för att skapa en säker och trygg arbetsmiljö.
Ansvarig	
Tidsplan	

Region Mitt

Åtgärder med anledning av internrevisionens rekommendation	
Svar lämnat av	Polismästare Pär Halldén polisområdeschef
Åtgärder	Omhänderta den utarbetade planen.
Ansvarig	HR region Mitt tillsammans med verksamhetsansvariga chefer.
Tidsplan	2018-2019.